

Другая «хваля» залічэння — гэта магчыма!

СТАР 5

Сляды імператарскай сям'і на Віцебшчыне

СТАР 6

Як навучыцца берагчы родныя крынічкі...

СТАР 8

Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

НАРМАЛЬНА ЖЫЦЬ, ПРАЦАВАЦЬ І СУПРАЦОЎНІЧАЦЬ

наша краіна гатова з усімі дзяржавамі і народамі

Па традыцыі Аляксандр Лукашэнка адказаў на пытанні журналістаў, закранушы тэмы, якія хваляюць усё беларускае грамадства.

Аб ролі мясцовых Саветаў і аб зменах у выбарчым заканадаўстве

Газета «СБ. Беларусь сегодня». На мінулых выбарах у мясцовыя Саветы Вы выказалі пажаданне, каб гэтыя Саветы і выканаўчая ўлада працавалі больш актыўна і больш шчыльна непасрэдна з насельніцтвам. Як Вы ацэньваеце сітуацыю сёння? І якое пажаданне хацелі б даць новаму складу дэпутатаў?

— Перш за ўсё хачу падзякаваць усім дэпутатам, якія складаюць свае паўнамоцтвы пасля гэтых выбараў. Дзесяць крыху менш за палову, па маім даных, сёння зноў балатуюцца ў дэпутаты мясцовых Саветаў. Гэта таксама нядрэнна, павінна быць пэўная перамена.

Па лініі работы мясцовых Саветаў зроблена нямаля — пачынаючы ад падтрымання ў парадку тэрыторый і заканчваючы прыняццем мясцовых бюджэтаў. Вельмі вялікая праца, а самае галоўнае, адказная. Гэта нагрук, прымым грошы за яе ніхто не плаціць. Ну і, вядома, гэта даніна павагі, падтрымка. Гэта ўзнімае кожнага чалавека, калі выбарчыкі дзяржава.

Я вельмі ўдзячны дэпутатам за той мір і спакой, які мы падтрымлівалі, у тым ліку з іх дапамогай. Яны на перадавой, тварам

да твару са сваімі выбаршчыкамі. Больш за тое, што граху таіць, дэпутаты мясцовых Саветаў сёння паміж двух агнёў — з аднаго боку, вертыкаль выканаўчай улады, а з другога боку, насельніцтва. Выканаўчая ўлада не заўсёды дзейнічае так, як хацелі б дэпутаты мясцовых Саветаў. А яны выразнікі інтарэсаў сваіх выбаршчыкаў. Яны непасрэдна на месцах жывуць тымі праблемамі, якія трэба было б вырашаць, але не заўсёды для гэтага ёсць магчымасці. Таму атрымліваецца як паміж молатам і кавадлам. Гэта не так проста: жыць з людзьмі і, спрабуючы нешта зрабіць, бачыць, што гэта сёння немагчыма. Я быў у «шкуркі» і ведаю, што такое быць дэпутатам мясцовага Савета — вельмі-вельмі няпросты хлеб. Таму вяртаі і падзякаваць за тую працу, якую яны правялі ў мінулым перыядзе.

Думаю, у цяперашнюю кампанію будучы абраныя вельмі канструктыўныя Саветы і абраныя абсалютна дэмакратычным чынам. У Мінску, напрыклад, як сказаў мэр, учора нават чэргі былі на выбарчых участках, таму што людзі з'язджалі за горад і спяшаліся прагаласаваць. Гэта сведчыць аб тым, што нашы людзі палітычна актыўныя, свядомыя, людзі перажываюць за тую краіну і стабільнасць, якія павінны быць і спадзяюцца на сваіх дэпутатаў, вераць, што гэтыя людзі і стабільнасць будучы захаваць.

Новым дэпутатам зычу толькі аднаго — каб яны, паабяцаўшы сваім выбаршчыкам, выканалі свае абяцанні і былі бліжэй да нашага народа. Наш народ гэтага заслуговае!

Тэлеканал Беларусь-1. Гэтыя выбары можна назваць рэпетыцыйнай перад галоўнымі палітычнымі кампаніямі — парламенцкай і прэзідэнцкай? У выбарчае заканадаўства ўнесены змены. Трэба сказаць, што яно стала больш ліберальным. Ці чакаеце Вы ўзмацнення палітычнай канкурэнцыі праз год-два?

— Палітычнай канкурэнцыі, асабліва на прэзідэнцкіх выбарах, у нас хапала заўсёды, асабліва на апошніх. Была беспрэцэдэнтная адкрытасць. Чым гэта скончылася, вы ведаеце — з аднаго боку, мы выбралі Прэзідэнта, а з другога боку, вельмі актыўныя «дэмакратызатары» паспрабавалі дэмакратызаваць нашу Беларусь праз лям, кайло, рыдлёўку і гэтак далей. Чым скончылася, таксама вядома.

Я заўсёды казаў, што час нас рассудзіць. Так, дрэнна тое, што адбываецца сёння ў нашай краіне і ў іншых дзяржавах. Але мы праз прызму гэтых падзей ацанілі тое, што было тады. І, напэўна, той, хто хоча спакойна жыць і гадаваць сваіх дзяцей, ацэніць гэта і ў будучыні.

Тая лібералізацыя, якая адбылася, адпавядае нашаму жыццю. Так, напэўна, у нейкай ступені гэта ўзмоўціла канкурэнцыю. Больш адкрытымі, празрыстымі будучы маючы адрываць выбары. Але я не думаю, што ўжо настолькі змянілася заканадаўства, што заўтра гэтыя змены прывядуць да нейкага «майдана» ў Беларусі, не дай Бог.

Таму я не задумваўся над тым, што, вось, змены ўнеслі ў заканадаўства і заўтра гэта істотным чынам адаб'ецца на перадырвачным працэсе. Але тое, што выбары будучы

сумленнымі, адкрытымі, прынцыповымі і справядлівымі, гэта я вам гарантую.

Аб сітуацыі ва Украіне

Тэлеканал АНТ. Цяпер галоўная светская навіна і тэма — гэта Украіна. Мы знаходзімся побач, і нас, безумоўна, хвалюе, што там адбываецца. Як Вы ставіцеся да цяперашніх уладаў Украіны? Як у цэлым ацэньваеце сітуацыю ў суседняй краіне?

— Скажу вам шчыра: усё, што адбылося і адбываецца ва Украіне, мне катэгарычна агідна і не падабаецца. Па многіх прычынах. У сілу асобных прычын — вы ведаеце, што гэта не чужая для мяне, ды і для вас краіна, гэта трэць нашага славянскага свету. Таму я вельмі хваляваўся ўспрымаючы тую працу, якая там адбываецца.

І калі я кажу пра тое, што катэгарычна не прымаю тое, што адбылося і адбываецца ва Украіне, кажу гэта як звычайны чалавек, як грамадзянін. Пра чалавечка-палітыка скажу пазней.

Давайце паглядзім, што адбылося ва Украіне — гэта па-рознаму называюць — рэвалюцыйны пераварот, рэвалюцыя, узброены захоп улады, неканстытуцыйнае звяржэнне ўлады, карацей неканстытуцыйны працэс. Гэта ненармальна, калі такім чынам звяргаюць законную ўладу і усталяваць новую.

Што тычыцца тых, хто прыйшоў да ўлады (мы пакуль пра прычыны не гаворым). Там ёсць прафесіяналы, ёсць проста крыкуны, які і заўсёды, усюды, асабліва калі ўлада фарміруецца ў выніку падобных вулічных падзей і перавароту. Таму ў мяне стаўленне да іх рознае.

ЦЫТАТА ДНЯ

Віталій БУСЬКО, намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў па міжнародных справах:

«Дэпутат мясцовага Савета павінен браць на сябе функцыі народнага дыпламата, таму што менавіта ён больш за ўсё знаёмы з праблемамі сваіх выбаршчыкаў. Ён не стварае законы, а працуе непасрэдна з праблемамі людзей, якія абралі яго. У сувязі з гэтым мясцовым выбарам надаецца асаблівае значэнне. Важна, каб у Саветы прыйшлі сапраўды актыўныя, ініцыятыўныя і неабякавыя людзі, якія будуць стрыцца вырашэнню бытавых праблем грамадзян. Як прадстаўнік народнай дыпламатыі, дэпутат мясцовага Савета можа паставіць перад выканаўчымі ўладамі любое пытанне і дамагчыся яго вырашэння».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 25.03.2014 г.

Долар ЗША	9850,00 ▲
Еўра	13590,00 ▲
Рас. руб.	272,50 ▲
Укр. грыўня	903,67 ▼

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка прыняў удзел у галасаванні на выбарах у мясцовыя Саветы дэпутатаў 27-га склікання. Кіраўнік дзяржавы прагаласаваў на ўчастку № 1 Вясянскай выбарчай акругі № 39.

ЦЯПЕР — ЗА РАБОТУ!

У нядзелю ў краіне завяршылася галасаванне на мясцовых выбарах. Абрана 18 тысяч 809 дэпутатаў мясцовых Саветаў. Праўда, у сямі акругах плануецца правесці паўторныя кампаніі: у чатырох з іх выбары не праводзіліся, у трох — балатаваўся адзін кандыдат, які не набраў у выніку неабходнай колькасці галасоў выбаршчыкаў. Як паведамляе Цэнтральная вы-

барчая камісія Беларусі, акруг, у якіх выбары былі прызнаны неспраўдлівымі, няма.

Яўка выбаршчыкаў склала 77,3% — гэта амаль 5 мільёнаў 400 тысяч чалавек. Дарэчы, усяго ў спісы выбаршчыкаў на мясцовых выбарах было ўключана амаль 7 мільёнаў чалавек.

Лідзія ЯРМОШЫНА, старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і

правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў, выказала меркаванне, што высокай яўкай на выбары беларусы прадэманстравалі жаданне дапамагчы ўладзе, з'яўдзіцца, умацаваць дзяржаву. Ход выбарчай кампаніі Лідзія Ярмошына ацаніла станоўча.

Каментуючы працэнт яўкі, Лідзія Ярмошына адзначыла, што, акрамя Мінска, ва ўсіх рэгіёнах ён склаў прыкладна 80%. Колькасць прагаласаваўшых у сталіцы — а гэта прыкладна 61% — таксама дастаткова вялікая лічба для такога горада. «Гэта з улікам цалкам разнапланавых поглядаў, палітычных плыняў, якія ёсць у сталіцы», — заўважыла Лідзія Ярмошына.

«Выбары прайшлі па-дзелавому»

Выказаць меркаванне па выніках правядзення выбараў «Звязда» папрасіла Мікалая ЛАЗАВІКА, сакратара Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэфэрэндумаў.

— Мікалай Іванавіч, гэта першыя выбары, якія прайшлі пасля ўступлення ў сілу новага Выбарчага кодэкса. Як вы пракаментацеце ўплыў новага заканадаўства на іх ход?

Выбары ў вёсцы Ялова — члены выбарчай камісіі прыйшлі да старасты вёскі пенсіянеркі Ніны Мардань.

У вёсцы Вялікае Сяло працуе адзін з самых далёкіх ад Пружанскіх сельскіх Саветаў. Нягледзячы на занятасць у гэты час вясцоўцаў на пасяноў, выбары ў мясцовыя, раёныя і абласныя Саветы на 28-м выбарчым участку прайшлі даволі актыўна і нават са святковым настроем.

— Выбары ў нас заўсёды атаясамляюцца са святам, нягледзячы на тое, што шмат жыхароў прагаласавалі загадзя і шмат хто ў гэты дзень заняты на вытворчасці, — сказаў старшыня выбарчага ўчастка Пётр КУНДА.

Выбары для вясцоўцаў таксама і святочная падзея — можна і павесіліцца, і патанцаваць.

У нядзелю ўжо з самай раніцы частка членаў выбарчай камісіі выправілася са скарняў у суседняе Ялова, каб задаволіць пенсіянераў і старэйшых жыхароў вёскі і сабраць іх галасы. А самым старэйшым з 56 ялоўскіх выбаршчыкаў цяпер з'яўляецца 90-гадовы Сяргей Васільевіч Давідзюк. Ён з раніцы чакаў гасцей, радаваўся, калі ў яго двары нарэшце рыпнулі вясніны.

З добрым настроем чакала каля ганка свайго дома па вуліцы Новай і стараста вёскі Ялова Ніна Іванаўна Мардань. Сёлетня яна трэці раз галасуе за кандыдатаў, сярод якіх і яе сын Аляксандр Мар-

дань — лепшы вадзіцель і камбайнер мясцовай гаспадаркі «Вялікасельскае Агра».

А ў Вялікім Сяле тых, хто завітаў у мясцовы Дом культуры на галасаванне, чакаў яшчэ і невялікі канцэрт удзельнікаў пенсійнага самадзейнага танды пад баян, якія ладзіў мастацкі кіраўнік установы Геннадзь Паўляноў. Як заўсёды, галасаваць у нядзелю ішлі сем'ямі, з дзецьмі, прычым агульшэ біюлетэні (самы важны момант падзей) даручалі менавіта маленькім жыхарам Вялікага Сяла.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара. Пружанскі раён.

У сферы ЖКГ скасуюць пасрэдніцтва і пераразлічаць нарматывы на аказанне паслуг

Аб гэтым ішла размова падчас даклада старшыні Камітэта дзяржакантролю Аляксандра Якабсона Прэзідэнту Аляксандру Лукашэнку.

Адной з галоўных тэм, якія абмяркоўваліся на сустрэчы, стала дзейнасць рабочай групы, якую ўзначальвае Аляксандр Якабсон, па вывучэнні праблемных пытанняў у жыллёва-камунальнай гаспадарцы, паведамляе БЕЛТА.

«Для мяне гэта вельмі важнае пытанне, бачоўнае пытанне для насельніцтва. Самае галоўнае — мы павінны ведаць рэальны кошт і параўнаць яго з той цаной жыллёва-камунальных паслуг, якія мы зараз прапануем насельніцтву. Мы павінны ў рэальнасці рэшт разабрацца, колькі каштуюць паслугі ЖКГ», — сказаў Прэзідэнт.

«Паводле маёй інфармацыі, ужо першыя вашыя падыходы сведчаць аб тым, што сабекошт паслуг жыллёва-камунальнай гаспадаркі вельмі адрозніваецца ад таго, які мы гэта ўяўлялі. Вы там выяў-

ляеце нейкіх пасрэдкаў. Гэта ўвогуле недапушчальна. Любое пасрэдніцтва — гэта павелічэнне цаны», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы. Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што праблемы ў сферы ЖКГ неабходна выявіць аналагічна таму, як гэта было зроблена ў будаўніцтве.

Аляксандр Якабсон далажыў Прэзідэнту, па якіх кірунках вядзецца праца. Яе кінтэсэнцыя зводзіцца да таго, каб скараціць выдаткі на жыллёва-камунальныя паслугі, — у прыватнасці, бюджэтыны складнік за кошт больш рацыянальнага выкарыстання сродкаў. Паводле яго слоў, не насельніцтва павінна плаціць больш, а выдаткі на паслугі павінны скарачацца.

У сферы ЖКГ плануецца прыняць шэраг мер, у тым ліку па дыферэнцыяцыі аплаты, скасавання пасрэдніцтва, змены структуры кіравання, пераліку нормаў і нарматываў на аказанне камунальных паслуг, якія не пералічваліся з 2007 года. Гэтая работа на пераліку нарматываў павінна быць завершана да 1 мая, адзначыў Аляксандр Якабсон.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПДЗЕЙ

ВЫБАРЫ ў ФРАНЦЫІ ПРАЙШЛІ ПРЫ РЕКОРДНАЙ НЯЯЎЦЫ

У Францыі адбыўся першы тур муніцыпальных выбараў. Як адзначаюць назіральнікі, гаворка ідзе фактычна аб першым сур'ёзным выбараванні для кіруючай Сацпарці пасля абрання ў 2012 годзе прэзідэнтам Франсуа Алянда. На выбарчыя ўчасткі па ўсёй краіне для галасавання былі запрошаны 45 млн французцаў.

Аднак выбары былі адзначаны рэкордна нізкай яўкай. Згодна з экаітопамамі, больш за 35% выбаршчыкаў вырашылі застацца дома, а ў некаторых ключавых рэгіёнах (як, напрыклад, у Парыжы) гэты паказчык усцхчыльна налізіўся да 40%. На думку экспертаў, гэты факт з'яўляецца трыумфам для самой Сацпарці. Яна не змагла мабілізаваць сваіх прыхільнікаў, якія усё больш выразна выказваюць незадаволенасць палітычным курсам

Алянда і марудным тэмпам эканамічных рэформаў. Наадварот, ультрарэправы Нацыянальнаы фронт паказваў нечаканна высокую вынікі. Так, у Марсэлі, другім па значнасці горадзе Францыі, кандыдат ад НФ апынуўся на другім месцы і абшоў прадстаўніка сацыялістаў. У шэрагу горадоў кандыдаты ад НФ змаглі атрымаць безумоўную перамогу. Вырашалыні тур галасавання адбудоўца 30 сакавіка. Можна стацца, што цяперашнія муніцыпальныя выбары стануць пераломным момантам у драўленні Франсуа Алянда. Французская прэса сцвярджае, што пасля іх будучы прадвядзены сур'ёзныя перастаноўкі ва ўрадзе.

У ЕГІПЦЕ 529 ПРЫХІЛЬНІКАЎ БЫЛОГА ПРЭЗІДЭНТА ПРЫГАВОРАНЫ ДА СМЯРОТНАГА ПАКАРАННЯ

Егіпецкі суд прыгаварыў да смяротнага пакарання 529 удзельнікаў руху «Браты-мусульмане», якія падтрымлівалі адлі-

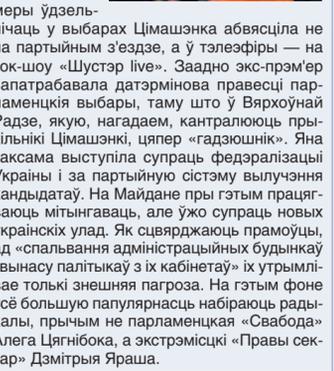
нага ад улады прэзідэнта Мухамада Мурсі. Судовая інстанцыя прызнала іх вінаватымі ў дачыненні да тэрарыстычнай дзейнасці і забойстваў. Суд вырашыў не выкарыстоўваць вышэйшую меру пакарання толькі да 16 абвінавачаных, якія таксама праходзілі па справе аб тэрарыстычнай дзейнасці. Вынесеныя прысуды могуць быць абскарджаны ў адпаведным парадку. Увогуле фігурантамі крымінальных спраў (аб стварэнні тэрарыстычнай арганізацыі і аб нападзе на супрацоўнікаў праваахоўных органаў), зведзеных супраць «Братоў-мусульман», з'яўляюцца 1,2 тысячы чалавек.

ЦІМАШЭНКА ўКЛЮЧАЕЦЦА ў ПРЭЗІДЭНЦКУЮ КАМПАНІЮ

Аналітыкі адзначаюць фактычны пачатак прэзідэнцкай выбарчай кампаніі ва Украіне, ацаніўшы актыўнасць асноўных прэзідэнтаў.

Назіральнікі лічаць, што Юлія Цімашэнка прыйдзеца ўсур'ёз пазмагацца з радыкаламі, якія не страчваюць набытую папулярнасць, а дзе-нідзе да ўлады хочучы вырнуць

адхіленага прэзідэнта і праводзяць мітынг пад лозунгамі «Януковіч — тэрмінова на працу, ратуі краіну!» Аб сваім намеры ўдзельнічаць у выбарах Цімашэнка абвясціла не на партыйным з'ездзе, а ў тэлеэфіры — на ток-шоу «Шустэр live». Заадно экс-прэм'ер запатрабавала датэрмінова правесці парламенцкія выбары, таму што ў Вярхоўнай Радзе, якую, нагадаем, кантралююць прыхільнікі Цімашэнка, цяпер «гадзюшнік». Яна таксама выступіла супраць федэралізацыі Украіны і за партыйную сістэму вылучэння кандыдатаў. На Майдане пры гэтым працягваюць мітынгаваць, ад яўго супраць новых украінскіх улад. Як сцвярджаюць прамоўцы, ад «спальвання адміністрацыйных будынкаў і вынасу палітыкаў з іх кабінетаў» іх утрымлівае толькі знешняя пагроза. На гэтым фоне усё большую папулярнасць набіраюць радыкалы, прычым не парламенцкая «Свабода» Алега Цягнібока, а экстрэмісцкі «Правы сектар» Дзмітрыя Яраша.

першы

ЗВЯЗДА Да чытача з любов'ю!

Праягваецца падпіска на «Звязду» на II квартал 2014 года!

Падпіска на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплатна-ведучага тэрмінала РУП «Бел-

пошта»; праз сістэму «інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; у пашталёўні.

Падпіска, дарэчы, можа стаць добрым падарункам да свята для вашых родных і блізкіх, для вашых сяброў.

Індэкс/перыяд	1 месяц	3 месяцы
63850 (для індыўідуальных падпісчыкаў)	47 500	142 500
63145 (для ветэранаў ВОВ і пенсіянераў)	42 750	128 250
63858 (для ведамасных падпісчыкаў)	95 300	285 900
63239 (ведамасная падпіска для устаноў міністэрстваў адукацыі, культуры і аховы здароўя)	85 800	257 400

НАРМАЛЬНА ЖЫЦЬ, ПРАЦАВАЦЬ І СУПРАЦОЎНІЧАЦЬ...

(Заканчэнае. Пачатак на 1-й стар.)

Прывяду адну паралель. Я запытаў пэўныя матэрыялы, каб не выглядаць дылетантам або чалавекам, які ў свай час падаўся тавецкай прапагандзе. Некаторыя з сваіх палітыкаў, якія сёння каля ўлады і ва ўладзе ва Украіне, называюць сябе нацшадкамі Бандэры, УНА-УНСО, Украінскай паўстанцкай арміі, арганізацыі украінскіх нацыяналістаў, якіх дзейнічалі да вайны. Аказваецца, арганізацыі украінскіх нацыяналістаў, а затым баявы атрад УПА, паўстанцкае войска, былі створаны яшчэ ў 1929 годзе на украінскім Палессі. Затым яны распаўсюдзілі свой уплыў на ўсё Палессе, і да канца вайны ўжо бавіліся гэтых арганізацыяў у нас дзейнічала да 15 тысяч. Гэта ўжо значная армія, і не адна. Як яны сябе паводзілі — вы таксама ведаеце. Прывяду толькі адзін прыклад — Хатынь. Яны спалілі на тэрыторыі Беларусі нямяла нашых людзей, у тым ліку Хатынь. І не толькі: напэўна, Украіне таксама хапіла. Але больш за ўсё яны бяспачнавалі на тэрыторыі Беларусі. Яны знішчылі тысячы нашых людзей! Скажыце, калі людзі, якія сёння ва ўладзе ва Украіне, асацыююць сябе з гэтымі нелюдзьмі, то якое ў нас, беларусаў, павінна быць да гэтага стаўленне, ды і не толькі ў беларусаў? Аднаваеце.

Але я скажу, што ва ўладзе ва Украіне вельмі розныя людзі. Там ёсць прафесіяналы, нармальныя людзі, бізнесмены. Да адных я стаўлюцца добра, да іншых — не вельмі. За імі стаяць групы людзей. Як бы я да іх ні ставіўся, добра ці дрэнна, з імі трэба выбудоваць адносіны. Калі яны, вядома, будуць працаваць ва ўладзе ва Украіне, калі застануцца палітыкамі. Гэта вызначае будучыя прэзідэнцкія і парламенцкія выбары ва Украіне. Вось каго народ на выбарах падтрымае, з тым мы і будзем выбудоваць адносіны. Чаму? Таму што гэта аб'ектыўна. Украіна — наша суседка. Дружалюбная, нават у асабістым плане не чужая для мяне зямля, і мая Украіна, і рэспубліка. Таму мы будзем з імі выбудоваць адносіны. Я неаднаразова казаў: таварызварот паміж нашымі краінамі дасягнуў 7 мільярдў даляраў. Гэта сур'ёзна ўзровень.

І, вядома, гісторыя вельмі блізкая. Я прывёў асобныя прыклады аб нелюдзях. Але абсалютная большасць украінскага народа — нашы людзі. Яны такія ж, як мы.

Мне прыйшлося яшчэ пацамом, у 20-гадовым узросце, калі скончыў сваю першую ВНУ, служыць у пагранічных войсках, у войсках Камітэта дзяржаўнай бяспекі, на заходняй мяжы. Цэнтр нашай акругі быў у Кіеве. Апошні год службы я служыў у атрадзе інструктара палітычнага аддзела. І ў сілу спецыфікі сваёй працы (я вёў усю камсамольскую работу) мне прыйшлося вельмі часта бываць у сваёй акрузе на заходняй мяжы, у Львоўскім памежным атрадзе. У нас быў Брасці, Львоўскі, Адрэскі, па-мойму, далей Ленінградскі, Прыбалтыйскі атрады, я там часта бываў. І вольс гэта было маё першае знаёмства з так званымі «западэнцамі», якіх называюць ва Украіне. Можна правесці паралель, у нас тая ж сітуацыя была: Заходняя Беларусь і Усходняя. Яшчэ да прэзідэнцтва, з'яўляючыся дэпутатам, я часта бываў у Заходняй Беларусі і захваліўся, як яны працуюць, асабліва ў Гродзенскай вобласці. Мы заўсёды казалі пра тое, што дзякуючы таму, што яны там, у заходняй частцы, жылі ва ўмовах прыватнай уласнасці, яны навучыліся працаваць, не страцілі ўменне працаваць, ды і пад бізнуам працавалі. А мы на ўсходзе так, несур'ёзна.

Але мы ж гэтую рэсу ніколі не праводзілі, што Заходняя Беларусь — гэта такія дрэнныя, нядобрыя, чужыя, а на ўсходзе — гэта добрыя людзі. Мы ніколі так не казалі! Перада мной стаяла задача — выраўнаваць такую сітуацыю. І мы выраўноўваем яе за кошт падцягвання ўсходніх абласцей да ўзроўню гаспадарання і працы ў заходніх.

Гэта наша дасягненне, што сёння ўжо няма ніякай розніцы. Сёння нават у сельскай гаспадарцы (а Гродзенскай, Брэстчына гэтым заўсёды вылучаліся) на ўсходзе ёсць гаспадаркі, якія пераўзыходзяць заходнія. Сёння гэта ёсць на самой справе, таму што мы праводзілі вельмі акуртатную палітыку...

Адна з прычын усяго канфлікту ва Украіне — моўная палітыка. Ну навошта было, прыйшоўшы да ўлады, забараняць рускую мову і ў гэтым плане ціснуць на рускамоўнае насельніцтва? Я часта кажу: ад якой спадчыны мы адмаўляемся? Руская мова — гэта што, расійская мова? Не! У фарміраванні рускай мовы заслуга не толькі нашых народаў — беларускага, рускага і ўкраінскага. І цэнтральнаазіяцкіх рэспублік, якія жылі амаль стагоддзямі разам. Мова — гэта жывое, і мы ўсе разам фарміравалі рускую мову, навошта ж мы ад яе адмаўляемся?

А па-другое, навошта цкаваць і ціснуць на людзей? Вось увячце, заўтра вам забароняць размаўляць на любімай вашай мове: рускай або беларускай, вольс адрэжыць. Асабліва на рускай, на якой дома мы ўсе размаўляем, на рускай, нашай мове, не расійскай. Я на гэтым настойваю, што гэта наша мова! Якая будзе ваша рэакцыя? Ну, напэўна, вы не выйдзеце на вуліцу з калом, бітамі і іншым, калі вас яшчэ не падагрэюць з іншага боку. Але вы выкажаце вялікае незадавальненне гэтым.

Украінскія ўлады дапусцілі вельмі шмат памылак і такім чынам, калі ўжо шыра кацаць, падставіліся. Усё роўна, спецыяльна ці, хутэй за ўсё, не прадумаўшы: рэвалюцыя ідзе, і пачалі касіць налева і направа. Пайшоў марадзёрства, мардабой на вуліцы, няма парадку, перадаць уласнасці. Гэта мне можа падабацца ва Украіне? Безумоўна, не.

— Вы, вядома, цяпер у мяне спытаеце пра Крым, пра тое, што парушана тэрытарыяльная цэласнасць ці там лічыць нешта. Скажыце, вам можа падабацца, калі парушаецца цэласнасць і незалежнасць якой-небудзь дзяржавы? Адкаж адназначна: не. Тое ж самае і мне, як грамадзяніну. Але што гэтую сітуацыю стварыў? Шмат хто гварыць, што Расія толькі і чакала, каб «адхапіць» і Крым. Дык не падстаўляйцеся, вы ж палітыкі, не давайце падставы для гэтага! Расія

ўмяшалася, калі убачыла, што душач нават не рускі, а славянскі свет, там жа і да беларусаў было адпаведнае стаўленне, калі навісла пагроза над Крымам, які калісьці належаў Расіі, дзе з двух з лішнім мільёнаў паўтара мільёна рускіх і наогул каля двух, якія такой палітыкі не прымаюць. Ніхто ж не скажа, што Расія вольс проста так ўзяла стрэльбу, і людзі пайшлі туды і адцяпалі Крым. Ніхто гэтага не скажа! Прычыну і, як мінімум, нагоду далі гэтыя ўлады. Гэта нармальна? Гэта ненармальна!

Ну і самае галоўнае. Усюды прыводзяць нейкія паралелі, кажуць, што «з гэтай уладай мы не будзем супрацоўнічаць, размаўляць». Я адназначна займаў пэўную жорсткую пазіцыю: тое, што адбылося ва Украіне ў плане перавароту, — гэта што, навінка на постсваецкай прасторы? У нас жыве адзін з такіх людзей, якога ў выніку рэвалюцыі зрынулі, і сёння ў яго кросле сядзіць чалавек, з якім і я, і іншыя, мы спакойна маем зносіны за сталом перамоваў, прымаем рашэнні. Дык чым тая сітуацыя (я маю на ўвазе Кыргызстан) адрозніваецца ад гэтай? Мы асуджаныя жыць разам. І мы будзем, хочам мы гэтага ці часам не, выбудоваць адносіны з тым урадам, які будзе вызначаны народам Украіны.

Я казаў пра тое, што мы ніколі не перавылі адносіны з Украінай. Так, мы можам ацэньваць тое, што адбываецца, па-свойму. Але важней — народы, важней — дзяржава. Лукашэнік, Яцанюк, Цыганюк, Клічко і іншыя — яны прыходзяць і сыходзяць. Застаюцца народы і дзяржавы. І мы не павінны стварыць такую сітуацыю, каб народы надалей не маглі нармальна жыць, працаваць і супрацоўнічаць.

Тэлеканал АНТ. Удакладняючае пытанне. Што можна было б зрабіць, каб астудзіць сітуацыю ва Украіне, каб яна не ператварылася ў федэрацыю?

— Украіна павінна застацца дзяржавай Федэрацыя — гэта «піяніна», на якой будуць іграць з аднаго боку адны сілы, з другога боку — іншыя сілы, у тым ліку знешнія. Гэта назаўжды дэстабілізуе абстаноўку. Назаўсёды! Украіна павінна застацца адзінай, непадзеленай, цэласнай, пазаблакавай дзяржавай. Таму што гэта будзе вельмі адчувальна для нас і для Расіі, калі, дапусціць, заўтра высадзіцца ва Украіне натаўскай войска. Гэтага мы наогул дапусціць не можам. Гэта наш інтарэс, глабальны інтарэс! Таму трэба дамовіцца. Далей ва Украіну ніхто не мае права лезці. Трэба дапамагчы Украіне разабрацца з гэтымі праблемамі.

Федэрацыя — гэта вельмі небяспечна для дзяржавы. Гэта далейшая вайна, далейшае ўнутранае супрацьстаянне, якое абавязкова можа выліцца, прыклад нам з Крым, у знешняе супрацьстаянне і бойку.

Таму ні ў якім выпадку гэтага дапусціць нельга! Што можна зрабіць для аб'яднання Украіны? Украіне сёння трэба дапамагчы. Трэба правесці нармальныя выбары. Я не веру, што могуць прайсці нармальныя прэзідэнцкія выбары ў сітуацыі, калі дзейнічае некалькі сілавых груп і падраздзяленняў. Каб вы ведалі: у кожнага буйнога палітыка там група ўзброеных бавікоў ад 150 да 1000 чалавек. Даўно ўзброеных і, калі яшчэ падкінуць у гэтую паракваю сумесь іскру, абавязкова выбухне ўся Украіна. І ўжо будзе гора чала ўсім і нам, і расіянам, і Захаду! Тое, што ў Крым адбылося, гэта кветачкі, а будзе нашмат горш і страшней... Таму трэба стабілізаваць становішча.

Ну я ж жартам прапанаваў: не можаце, дык аддаіце, мы з дапамогай Беларусі наладзім там сітуацыю. Але той парадок, які мы хочам украінскаму народу прынесці, калі ўжо развіваць гэты жарт і ператварыць у праўду, паверце, ён не патрэбны нікому, акрамя ўкраінскага народа і тых, хто дбае пра Украіну.

Сустракаючыся з кіраўнікамі вядучых сродкаў масавай інфармацыі ў пачатку гэтага года, мы закраналі пытанні Украіны ў кантэксце СНД. Я тады (да рэвалюцыі) казаў пра тое, што СНД вельмі важна для Украіны, мы не дапусціць выыхаду. І я спадзяўся, што гэтага не адбудзецца. Украіна зараз заявіла аб выхадзе з СНД, яна не хоча праводзіць марапрымствы, што ў нейкай ступені можна зразумець.

Тады, кажучы пра Украіну, я сказаў, што самае страшнае, што можа адбыцца, што і адбылося, гэта калі украінскі тэатр ваенна-палітычных дзеянняў і латарыяцыя ў барацьбу з двюх супрацьлеглых сіл — Захад і Усход. Гэта і адбылося, на мой погляд. Вось гэта трэба спыніць! Таму што, яшчэ раз падкрэславаў, будзе цяжка і Захад, і Усход, калі адбудзецца эскаляцыя канфлікту, а яшчэ горш, калі ён будзе закансерваваны. Гэта значыць, калісьці выбухне.

Таму развязаць трэба шукаць зараз, і мы гатовыя зрабіць усё для таго, каб там наступіў мір і спакой. Каб народ у спакойнай сітуацыі вызначыўся, як яму жыць далей і з кім, і з якімі палітыкамі жыць далей.

Аб Крыме

і адносінах з Расіяй

«Інтэрфакс». Ці прызнае Беларусь Крым у якасці суб'екта Расійскай Федэрацыі, і ці бачыце Вы нейкую небяспеку, што рэфэрэндум у Крыме стане нейкім прэцэдэнтам, пасля якога рушыць услед такая хваля самавызначэння не толькі ва Украіне, аўтаноміі, рэгіёнах, але і на постсваецкай прасторы ў цэлым?»

— Што тычыцца прызнання — не прызнання. Крым не з'яўляецца незалежнай дзяржавай, як тая ж Асестя, Абхазія і гэтак далей. Крым сёння частка тэрыторыі Расійскай Федэрацыі. Можна прызнаваць гэта, не прызнаваць, але ад гэтага нічога не зменіцца. Таму мы свай пункт гледжання вызначылі, мы яго выказалі. Кажуць, што там пункт гледжання, нібыта і тых не пакрыўдзіць, і гэтых не пакрыўдзіць. А мы нікога не збіраемся крыўдзіць. Нам гэта не трэба. Гэта па-першае.

Па-другое: ад нас ніхто і не патрабуе: давайце, прызнавайце Крым, падтрымлівайце расіян (ці не прызнавайце, не падтрымлівайце, выступаўце супраць Расіі).

Я вам шчыра кажу, ад мяне і ад нашых уладных структур, Міністэрства замежных спраў: ніхто гэтага не патрабуе. Таму прызнаем ці не прызнаем, думка, сітуацыя будзе развівацца да факта. Ці будзе Крым прызнавацца як рэгіён Расійскай Федэрацыі, гэта ўжо не важна. Расію ж мы прызнаюць. Таму ад нас гэтага ніхто не патрабуе, мы ў гэтым нетры абсалютна не залезам, а падабаецца ці не, я вам толькі што скажу. Дрэнна, што прыйшлося, у тым ліку Расійскай Федэрацыі, прымаць падобныя меры.

Але, калі вы ў мяне спытаеце: вы ў гэтай сітуацыі дзе? Ведаеце, у сілу гістарычнага мінулага, з-за таго, што мы адзін народ, з-за таго, што мы стварам адзін праект, рэалізуем Саюзную дзяржаву, што мы звязаны пагадненнямі з Расійскай Федэрацыяй, мы будзем з Расійскай Федэрацыяй. І трэба спыніць усялякія спекуляцыі. Мы не накіроўваем і сваю знешнюю, унутраную палітыку, ваенную палітыку супраць НАТА, супраць кагэ б там ні было. Мы будзем праводзіць уважанаю палітыку. Калі паўста-

не пытанне, мы будзем з Расіяй. Я пра гэта сказаў і Уладзіміру Уладзіміравічу Пуціну ў нашай апошняй размове: Вы можаце не перажаць, мы заўсёды будзем з Расійскай Федэрацыяй.

Чаму? Зноў давайце возьмем паралелі. Хіба Ірак амерыканцы, натаўцы разбамлілі законча? Незаконча. Якую пазіцыю занялі саюзнікі ЗША і НАТА? Нават Грузія, Украіна — не натаўскай дзяржавы — паслалі туды сваіх вайскоўцаў. Яны жалезна падтрымлівалі незаконную акцыю. Што адбылося ў Егіпце, Тунісе, затым у Лівіі? Што адбываецца ў Сірыі? І заходні свет увесь адрываецца. Яны разумеюць, што дзейнічаюць там незаконна, перш за ўсё амерыканцы, але яны разам. Чаму? Яны звязаны дамоўленасцямі, пагадненнямі.

У такім выпадку, чаму мы павінны быць супраць Расіі? Мы з ёй разам, мы звязаны і гэтак далей.

Скажу вам шчыра, Захад — гэта такая прафанацыя, ні на што не здольныя людзі. Колькі было пылу: ды мы тут... Я, шчыра кажучы, баецца ўжо пачаць, хоць бы да вайны не дайшло. Ну і што? Дваццаць чалавек не пусцяць у Еўропу. Тых, хто ўвогуле ніколі не ездзіў у Еўропу, а частка з іх, якая па сваіх службовых функцыянальных абавязках не павінна, не мае права туды ехаць. Вольс гэта Захад. Колькі было абяцанняў: мы ніколі на Беларусь не будзем ціснуць, не будзем цкаваць, уводзіць эканамічныя санкцыі. Супраць нас яны ўвёлі не толькі санкцыі. Пасля выбараў пад санкцыямі здвесець з лішнім чалавек, у тым ліку Прэзідэнт Беларусі. Абцяліць усё гэта зныць. Дзе яно? Чаму на нас ціснучы да гэтага часу? Параўнайце санкцыі супраць Беларусі і санкцыі супраць Расіі. Ну страшна імі, страшна. Расія — не Беларусь, таму пачынаюць там віхляць, круціць, каб твар захаваць.

Ні на што яны не здольныя, і з імі справу мець — трэба здвесець разоў па дзвюх. Яны могуць цяць падмануць, і гэта са мной было ўжо не адзін раз. А потым, каб твар захаваць, пачынаюць даваць абяцанні — давай дэмакратыі, дэвальвіруй, выбары праводзь як трэба, палітычнай выпуская. Я кажу: «Пакажыце артыкул, па якім мы асудзілі палітычнаў, ёсць наогул такі артыкул?» Прад'яўляем, што то асуджаныя. Учыні такія злачыствы ў іх, наступствы былі б яшчэ большымі.

У гэтым таксама адна з прычын, калі я пачынаю думаць, як ж нам весці, выбудоваць знешнюю палітыку. Я зыходжу ў тым ліку і з гэтага. Таму мы будзем з нашымі брацкімі народамі Украіны, Расіі, іншымі народамі. Мы не будзем ствараць праблем для суседзяў. Яны мы цвёрда будзем трымаць руку на пульсе і рэагаваць на тую сітуацыю, якая адбываецца ўнутры нашых межаў.

Што тычыцца хвалі самавызначэння, ведаеце, у многіх-многіх зараз засвярбелі рукі, і яны пачынаюць чухачь іх не там, дзе трэба, як казаў калісьці класік Віктар Сцяпанавіч Чарнамырдзін. Таму я не выключу, што адпаведная пастаўка пытання будзе.

Крым небяспечны не тым, вольс я Захаду сказаў бы, што ён у склад Расіі ўвайшоў. Важныя прэцэдэнты. Захад ужо назваў Расію прычынай разбурэння нашых пагадненняў у Будалешыце па гарантных ядзернай бяспекі. Гэты ганебны дакумент мне давёлося падпісваць у прысутнасці прэм'ер-міністра Вялікабрытаніі, прэзідэнта Злучаных Штатаў Амерыкі (Клінтан тады быў) і Барыса Ельчына. Калі ў нас вялікія свядомыя вывелі бяс усялякіх папярэдніх умоў, бясплатна аддалі ядзерную зброю, самую сучасную. І тады Украіна і Казахстан гэта зрабілі. Тады тры дзяржавы — Расія, ЗША і Вялікабрытанія — гарантавалі нам бяспеку эканамічную,

палітычную, ваенную, тэрытарыяльную цэласнасць і іншае.

Небяспечна, што ўжо некаторыя дзяржавы адмовіліся ад гэтых дамоўленасцяў. Украіна заявіла, што выходзіць з гэтага пагаднення. Тым самым разрываюцца рукі, асабліва дзяржава, якія вольс-вольс гатовыя вырабіць ядзерную зброю. І наступствы могуць быць яшчэ больш жудаснымі. Вольс у гэтым стварэцца дрэнны прэцэдэнт. Вельмі дрэнна, што пачынаюць думаць, асабліва сярэднія і малыя дзяржавы, што яны сябе, сваю тэрытарыяльную цэласнасць не змогуць абараніць. Вельмі небяспечна, калі пачнецца хваля самавызначэння: ну што ж, калі можна выносіць на рэфэрэндум, вырашаць пытанні, давайце будзем выносіць і вырашаць. Напрыклад, Венецыя заявіла аб сваёй незалежнасці. Іншымі словамі, гэта ўжо адбываецца, і ў гэтым ёсць пэўная небяспека.

Таму гэта вельмі-вельмі сур'ёзнае пытанне. Але яго, я думаю, сёння можна толькі піпатчыцца абмярковаць, а час пакажа, што адбудзецца.

Аб сумесных ваенных вучэннях і мадэрнізацыі арміі

РАІА «Новости». Расія заявіла пра гатоўнасць да канца года павялічыць колькасць расійскіх самалётаў да 24. Як доўга яны будуць знаходзіцца ў Беларусі? Ці ёсць яшчэ планы па сумесных вучэннях з Расіяй? І як будзем абараняць межы нашай Радзімы?»

— Нічога новага не скажу. Вы ведаеце, кожны год па чарзе на тэрыторыі Беларусі і Расіі праводзіцца вучэньні беларускіх і расійскіх войскаў. Калі ў Расіі, то аснову складаюць расійскія Узброеныя Сілы, нашых часцей там меней. Калі тэрыторыі Беларусі (а гэта самае галоўнае, таму што на заходнім напрамку ў Саюзе Беларусі і Расіі асновы з'яўляецца беларуская армія і яе ў выпадку, не дай Бог, канфлікт або ваенных дзеянняў заходняй частцы Расійскай Федэрацыі падмацоўваюць, пераключваюцца сюды ці ў нейкі раён і залежнасці ад плана вядзення ваенных дзеянняў), усё роўна гэта сумесныя дзеянні. І мы дамоўліся, гэта была мая настайлівая прапанова, што павінны навукаць сваіх ваенных. Не адразу пагадзіцца кіраўніцтва Расіі на гэта, але зараз мы так і робім. Адзін год у нас, адзін год у іх. Мы гэта ўжо, па-мойму, 3 ці 4 гады падтрымліваем.

Летас былі вучэньні ў нас. У наступным годзе будуць у іх. І прытым мы просім расіян, каб мы вучэньні праводзілі перш за ўсё на палігонах, якіх у нас няма. С-300 мы страляць у Беларусі не можам, таму што гэта небяспечная зброя, таксама і некаторыя іншыя ракетныя сістэмы.

Таму мы праводзім на іх палігонах вучэньні, каб у баявой абстаноўцы навучыць нашу армію. Для чаго мы гэта робім? Зноў урокі Украіны паказалі: калі трэба было абараняць краіну, арміі няма. Яе няма па вялікім рахунку, дэвальвіруй, выбары праводзь як трэба, палітычнай выпуская. Я кажу: «Пакажыце артыкул, па якім мы асудзілі палітычнаў, ёсць наогул такі артыкул?» Прад'яўляем, што то асуджаныя. Учыні такія злачыствы ў іх, наступствы былі б яшчэ большымі.

Таму мы будзем з нашымі брацкімі народамі Украіны, Расіі, іншымі народамі. Мы не будзем ствараць праблем для суседзяў. Яны мы цвёрда будзем трымаць руку на пульсе і рэагаваць на тую сітуацыю, якая адбываецца ўнутры нашых межаў.

Але калі ёсць армія, яна павінна вучыцца. Яны павінны быць гатовыя ў любы момант абараняць Радзіму. Калі вы не хочаце іх навучыць, то не трэба іх і ўтрымліваць. Мы ў свай час заявілі, што 150-200 тысяч Узброеных Сіл, якіх нам дасталіся, мы ўтрымліваць не можам і не павінны. Армія становіцца тэхналагічнай. І мы пачалі скарачаць. Сёння яна менш за 70 тысяч, будзе 55.

Гэта будзе нармальная армія, вельмі магутныя сілы. Мы і пераарыентавалі. Уво франтоў не будзе. Патрэбныя сілы спецыяльных аперацый, спецпадраздзяленні. Што мы, дарчы, учо зрабілі. Зараз ідзе паглыбленне, мадэрнізацыя арміі, у тым ліку і ў накірунку ўзбраення. Вольс мы нядуаць з Дзяржаўным сакаратаром Савета Бяспекі і Міністрам абароны абмяркоўвалі гэтыя пытанні.

Таму тут нічога новага няма. Кожны год мы будзем сумесна праводзіць вучэньні з Расійскай Федэрацыяй. Гэта паводле нашых дамоваў. Дакладна так, як робяць натаўцы.

Што тычыцца самалётаў. Не трэба Расію папракаць у тым, што ў яе імперскія замашкі і гэтак далей, што яны, маўляў, гэтыя самалёты прыгналі і пасадзілі ў Беларусі.

Яшчэ, напэўна, год ці болей таму назаў, я звярнуўся да Прэзідэнта Расіі ў сувязі з тым, што ў нас рэсурс самалётаў кожны год сыходзіць, іх трэба або мадэрнізаваць і рамантаваць, або мяняць на новыя.

Але навошта мяняць на новыя танкі ці самалёт, якія ва ўмовах вайны розніцка літаральна на гадзіны бою. Сёння ўвесь свет ідзе шляхам мадэрнізацыі Узброеных Сіл. Мы таксама гэта робім. Мы перабудавалі работу нашых абарондзых прадпрыемстваў, а вы ведаеце, што вядучымі ў Савецкім Саюзе па рамонце і мадэрнізацыі былі мы. Займаўся ў асноўным рамонтам, але я іх перарынтаваў і на мадэрнізацыю: у Барысаўе — бронэтэхніка, у Баранавічах — магнуты завод свецнага азначэння, суветна вядомы, па мадэрнізацыі лятальных апаратаў (верталётаў, сама-

ляётаў, беспілотнікаў і так далей). Я іх таксама павярнуў у бок мадэрнізацыі: не проста адрамантаваць стары самалёт, а мадэрнізаваць яго, што яны і робяць. У бліжэйшы час мы з вамі пабудзем у Баранавічах і паглядзіце, як ідзе гэтая мадэрнізацыя.

Я звярнуўся да Уладзіміра Уладзіміравіча Пуціна з просьбай прадаставіць дзесяць самалётаў. Нам яны вельмі патрэбныя не таму, што ў нас іх няма. Сёння ў Беларусі, па-мойму, 160 самалётаў і верталётаў, задзейнічана, напэўна, 60. Нам гэтага хапае і нават зашмат для тых Узброеных Сіл, якія мы сёння рыхтуем.

Яшчэ раз падкрэславаў: галоўнае для нас — не самалёты і верталёты, галоўнае для нас сёння — сілы спецыяльных аперацый, армія, якая можа нанесці неплапраўную шкodu праціўніку, армія, якая можа абараніць нашу краіну, перш за ўсё ад самалётаў, верталётаў, крылатых ракет. Значыць, павінна быць сістэма супрацьпаветранай абароны, сістэма разведкі, вышляльныя цэлі. Сёння увесь свет ідзе шляхам мадэрнізацыі Узброеных Сіл. Мы таксама гэта робім.

Мы самі стварылі новыя радыёлакацыйныя станцыі — «Усход» і «Раса». «Раса» — нікалятаўныя, выдатна працуюць на нізкай вышыні. «Усход» выдатна працуе па трох каардынатах. У нас ужо гатовыя гэтыя сістэмы купляць. Але мы пакуль забяспечваем сваю армію. Значыць, мы можам выявіць і наведзі нашы проціпаветраную абарону на цэль, якая з'явіцца, нават супраць крылатых ракет.

Патрэбна яшчэ зброя супрацьпаветранай абароны, С-300 і іншыя. Што мы і робім. Калі Расія сказала, што не можа С-300 зусім бясплатна даць, я сказаў, што мы будзем купляць. І купляем С-300, які бы ні было нам цяжка.

Але і, вядома ж, для таго, каб знішчыць тэрытарыя (на вучэннях вы бачылі, мы прапароўвалі гэтую тактыку) патрэбныя верталёты. Верталёт угору падняўся — знішчыў цэлую пляцоўку, дзе знаходзіцца тэрытарыя. У а супраць верталётаў, вы ведаеце, ёсць вельмі добрая зброя на плячо — і няма верталёта. Вольс гэта сведчыць пра тое, якая каштоўнасць самалётаў, верталётаў. Але тым не менш яны патрэбныя.

Тады і па прапосі гэтыя 10 самалётаў. Гэта было больш за год таму. Зараз яны знаходзіцца ў Беларусі: 4 і 6 снежня з'явіліся, нядуаць, яны і запатрабавалі, каб расійскі бок выканаў свае абавязальнасці. Пасадзілі іх у Бабруйску на запасны аэрадроме.

Прычым расійскія экіпажы ў нас дзяржаўца па нашым заданні, падпарадкоўваюцца нашым Узброеным Сілам. Зараз я паставіў пытанне, каб ляталі разам расіян і

ЦЯПЕР — ЗА РАБОТУ!

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)
 — Усе змены ў выбарчае заканадаўства былі ўнесены на выніках жыццёвай практыкі, каб закрываць там прабелы, якія існуюць. Па выніках выбарчай кампаніі ў мясцовыя Саветы магу сказаць, што гэтыя змены станоўча паўплывалі на яе ход: дзякуючы загада падрыхтаваным камісіямі матэрыялам пра кандыдатаў палепшылі ўзровень інфармаванасці выбаршчыкаў. Як вынік — цікавасць да выбараў у мясцовыя Саветы з боку насельніцтва ўзрастае. Яшчэ адным станоўчым вынікам працы новага выбарчага заканадаўства стаў больш высокі ўзровень арганізацыі агітацыйнай кампаніі.

— Якім было стаўленне выбаршчыкаў да гэтых выбараў?

— Калі адзначаць гэта па паказчыках яўкі, то яна істотна не змянілася. На мінулыя выбараў у мясцовыя Саветы ў 2010 годзе яна была таксама дастаткова высокай. Магчыма, цікавасць з боку выбаршчыкаў стала большай з-за таго, што кожны чалавек атрымаў лістоўку з інфармацыяй пра кандыдатаў.

— У чатырох акругах выбары не праводзіліся. У чым прычына?

— У гэтых акругах балатавалася па адным кандыдаце, і так складалася, што на дзень выбараў не засталася ні аднаго. Напрыклад, у Слоніміскім раённым Савеце той, хто жадае стаць дэпутатам, праходзіць па крымінальнай справе, таму ён вымушаны быць зняць сваю кандыдатуру. У Віцебскай вобласці два кандыдаты, на жаль, памерлі: у Чашніцкім раёне чалавек балатаваўся і ў раёны, і ў сельскі савет, у Лёзненскім — толькі ў сельскі.

Згодна з выбарчым заканадаўствам, калі б так атрымалася за 20 дзён да выбараў, кандыдатаў яшчэ можна было вылучыць, але акругі засталіся без кандыдатаў пазней. Таму там будучыя праводзіцца паўторныя выбары.

— Ці задаволены вы ў цэлым правядзеннем гэтай кампаніі?

— Так, задаволены. Выбарчая кампанія прайшла па-дэлаваму, без лішняй палітызацыі ў грамадстве, але, у той жа час, з актыўнай агітацыяй. Змены ў адпаведным заканадаўстве паўплывалі на высокую яўку выбаршчыкаў. Аднак, што нас засмучае, — гэта безальтэрнатывныя выбары па многіх акругах. Як вынік — там знікае цікавасць насельніцтва да выбараў.

У той жа час, хочацца адзначыць ролю мясцовых органаў улады, якія шмат зрабілі для таго, каб выбары ў мясцовыя Саветы сталі свабоднымі і ўрачыстым мерапрыемствам. Вялікі дзякуй членам выбарчых камісій — людзям, якія працуюць на грамадскіх пачатках. Дзякуючы ім кампанія прайшла на высокім узроўні.

ЦІКАВІНКІ СЁННЯШНІХ ВІБАРАЎ

Звычайна дэпутат — гэта сталы чалавек з жыццёвым вопытам. Аднак часам і маладыя хочучы паспрабаваць сябе ў ролі абранніка народа. 19-гадовы слесар-электрык Аляксей Караткоў вылучыўся кандыдатам па Пухніцкай выбарчай акрузе № 37 горада Мінска. Хлопец лічыць, што яго шчырае жаданне дапамагчы людзям лепш, чым любая агітацыйная кампанія. У той жа час ён прызнаецца, што не ведае ўсіх нюансаў працы дэпутата, але лічыць, што гэта не праблема. Калі яго выбяруць, тады і пазнаёміцца і з правамі, і з абавязкамі падрабязней. У выніку свае галасы Аляксею аддалі 412 выбаршчыкаў, што складала 3,09% ад усяй колькасці прагаласавалых у акрузе.

Другі малады хлопец, які жадае стаць дэпутатам — Павел Катаржэўскі — балатаваўся ад Камуністычнай партыі Беларусі па Шабанюўскай выбарчай акрузе № 3 горада Мінска. Ён студэнт 1 курса юрыдычнага факультэта БДУ. Хлопец прыйшоў у гаркам Камуністычнай партыі яшчэ ў 16 гадоў, але афіцыйна змог стаць членам партыі толькі калі стаў паўналетнім — у лістападзе мінулага года. Ён чытаў Леніна і Маркса, сур'ёзна вывучае ідэалогію Паўночнай Карэі (нават збіраецца туды паехаць праз паўтара года) і ўпэўнены, што ў стане вырашыць праблемы свайго краіны.

Яшчэ адзін вылучэнец — 19-гадовы Пётр Маркелу, студэнт другога курса фізічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, балатаваўся па Курпрынаўскай выбарчай акрузе № 21 горада Мінска. Падчас выбарчай кампаніі ён вельмі відэаблог і распаўсюджаў яго выпускі праз сацыяльныя сеткі. Апошнія пункты яго праграмы больш чым арыгінальны: устапоўка збруа-жакеістаў у акрузе і разовае замена палавіку для кожнай кватэры. Абодва кандыдаты, які і першы, не набралі неабходнай колькасці галасоў.

Надзея ЮШКЕВІЧ.

«ПАДКАЗКІ» ДЛЯ ДЭПУТАТАЎ

Сёлета не ўсе кандыдаты ў дэпутаты палічылі неабходным актыўна пазіцыянаваць сябе ў вачах выбаршчыкаў. Не ўсе нават скарысталіся правам выступлення па мясцовым тэлебачанні і радыё, хаця эфірны час прадастаўляўся бясплатна.

...Пажылы мужчына, які выйшаў на вуліцу пасля галасавання на выбарчым участку, пракаментываў:

— На жаль, гэтых кандыдатаў я не ведаў — на сустрэчу яны не запрашалі. А добра вядомыя мне людзі, за якіх з задавальненнем аддаў бы свой голас, балатаваліся па іншых акругах.

Спраўды, пранопу, якія заслугоўваюць увагі, на сустрэчах з выбаршчыкамі можа быць нямаю. Вось некаторыя меркаванні, пачутыя карэспандэнтам «Звязды» ў Гродне ў дзень выбараў:

Валенціна Кушнэрвіч, прадпрыемліны:

— Апошнім часам мясцовыя жыхары, прасяй зніміліся важныя прыродаахоўныя пытанні, якія датычыліся, напрыклад, упарадкавання гродзенскага леспарку Румлёва, а таксама перспектывы торфараспрацовак у заказніку «Азёры». Хацелася б, каб і дэпутаты цікавіліся гэтымі праблемамі, былі «сувязным» званком паміж грамадскасцю і органамі выканаўчай улады.

Іосіф Басіцкі, пенсіянер:

— Пранопу дэпутатам тэму для абмеркавання на сесіі: «Як выконваюцца патрабаванні безбар'ернага асяроддзя?» На жаль, многія аб'екты гарадской інфраструктуры па-ранейшаму не прыстасаваны для людзей з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі. Дэпутаты маглі б вывучыць гэтую сітуацыю ў сваіх выбарчых акругах, вызначыць «балавыя» кропкі і прыняць адпаведныя рашэнні, узяўшы на кантроль іх выкананне.

Паводле інфармацыі старшыні Гродзенскай абласной выбарчай камісіі Валерыя САУКО, усе 186 Саветаў рознага ўзроўню сфарміраваны. Выбары адбыліся ва ўсіх акругах, акрамя адной — Слонімскага раённага Савета.

Сур'ёзныя заўвагі да работ выбарчых камісій не паступала, паведамліў Валерыя Саўко. Быў, напрыклад, званок: маўляў, не пойдучы ў дом мам галасаваць, калі за кошт бюджэту не будуць устаноўлены пластыкавыя вокны. Аднак апошняе немагчыма, бо ўсе кватэры прыватызаваныя. Ды і, мяркуючы па яўцы выбаршчыкаў на ўчастак, званок не адлюстроўваў калектыўную пазіцыю...

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ЗА ТЫХ, КАМУ ДАВЯРАЮЦЬ

З чым дакладна пашанцавала жыхарам Гомельшчыны ў дзень выбараў, дык гэта з надвор'ем. Слупок тэрмометра падымся на сонцы вышэй за 20 градусаў цяпла. Але ж гэтая акалічнасць давала трывогі: а ці не аддадуць выбаршчыкі перавагу адпачынку на прыродзе? Але ж нашы людзі паспяваюць паўсюль. Менавіта таму ўжо з самай раніцы на выбарчых участках былі свядомыя грамадзяне.

Дарчы, першых паўсюль і шанавалі асабліва. Старшыня ўчастковай выбарчай камісіі № 1 Любоў Ткач гаворыць, што сувеніры для «гарачай дзясяткі» скончыліся вельмі хутка. Тут, як і ў цэлым на Гомельшчыне, амаль трэцяя частка выбаршчыкаў аддала свой голас загадзя. Між іншым, менавіта на гэтым участку, які і іншы, што адносіцца да Гомельскай-Навабеліцкай выбарчай акругі № 36, выбралі яшчэ і прадстаўніка ў парламент краіны. Так здарылася, што месца доўгі час было вакантным. У выніку прадстаўляць Навабеліцкі, частку Цэнтральнай і частку Гомельскага раёнаў у парламенце Беларусі будзе Алена Астапюк, загадчыца тэрапеўтычнага аддзялення гомельскай паліклінікі № 1. За яе аддалі галасы больш за 76% выбаршчыкаў.

Нагледзеўшы на тое, што ўчастак № 1 знаходзіцца на некаторай адлегласці ад жыхіль мікрараёнаў — у сталовай тлушчакамбіната, выбаршчыкі ішлі туды цэлымі сем'ямі. Які і паўсюль, іх ветліва сустракалі, у тым ліку ў будзеце з шырокім асартымантам страў. Акрамя таго, ішлі чакані кандытаты самадзейнасці, бесплатнае кансультацыйнае юрыста, дактару, банкаўскіх супрацоўнікаў. Але ж не гэта прыцягвала свядомых выбаршчыкаў. Назираючы за падзеямі ў суседняй краіне, людзі лічаць,

Старшыня ўчастковай выбарчай камісіі № 1 Любоў ТКАЧА ўшчыне Нону МЕЛКАЗЕРАВУ з першым у жыцці галасаваннем.

што павінны быць актыўнымі: выказаць свой пункт гледжання і выбіраць тых, каму вераць.

— Час такі. Абявэзкова трэба галасаваць, — падкрэслівае пенсіянерка Любоў Наверава. — Ад нашай думкі многія залежыць. Тым, каго абраем, парадок трэба наводзіць, законы добрыя прымаць. Адно хацелася б: каб напрыклад і выбараў кандыдаты больш гутарылі з насельніцтвам. Каб нам лятучы было раць свайго выбар. Важна ўваўляць, каб інтарэсы прэзідэнт будзе ўваўляць у жыццё. Цяжкавата выбраць чалавека толькі па лістоўках з бюграфіяй.

Старшыня Гомельскага абласнога выканаўчага камітэта Уладзімір ДВОРНІК упэўнены, што прадстаўнікі ўлады ў першую чаргу павінны думаць аб тым, што хваляе народ. Губернатар павінен ўдзель у галасаванні па выбарах дэпутатаў мясцовых Саветаў у Цэнтральным раёне Гомеля на выбарчым участку № 26.

— Важна, каб у гэты склад Саветаў увайшлі ты дэпутаты, якія сапраўды ведаюць праблемы і рэальна ацэньваюць цяперашнюю сітуацыю, — падкрэсліў Уладзімір Дворнік.

Асаблівы гэты дзень быў і для моладзі, якая ўпершыню ўдзельнічала ў выбарах. Студэнтка другога курса Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту Нона Мелказэрава прыйшла на выбарчы ўчастак упэўнена ў жыццё. Для яе і для ўсіх вяснаацэнкавадвых выбаршчыкаў, участковым выбаркам былі падрыхтаваны сувеніры.

У цэлым жа яўка на выбарчых участках у Гомельскай вобласці складала 80,88%.
 Ірына АСТАШКЕВІЧ. Фота аўтара.

Добрая навіна!

СТАЛІЧНЫ ПАШТАМТ ЗАПРАШАЕ

Хочаце верце, хочаце не, але на адным з расійскіх тэлеканалаў аптытанне правялі: хто пакінуў больш яркі след у гісторыі — Напалеон ці Баняпарт?

Як і варта было чакаць, меркаванні падзяліліся: большасць рэспандэнтаў на поўным сур'ёзе лічыла, што першы дзееч, меншасць — што другі...

Не цяжка ўявіць, колькі было б адказаў на пытанне пра візітоўку сталіцы. Нехта, прыёмны адрасу ж, назваў бы ёй архітэктурны ансамбль плошчы Перамогі, нехта — Чырвоны касцёл, Тэатр оперы і балета, Нацыянальную бібліятэку, Кафедральны сабор...

У гэты ж пералік, без сумнення, трапіў бы і сталічны паштамт — агульнадаступны помнік архітэктуры. Днямі пасля рэканструкцыі адкрылася яго знакаміта круглая зала.

На цалкам зразумелым у гэтым выпадку пытанне, што ў ёй, той зале, змянілася, адказаць, як высвятляецца, цяжка. Бо... па вялікім рахунку... нічога. І, разам з тым... усё. Гэта значыць, што ў зале ўсё тая ж з'явілася каляна, тая ж прыгожыя вяртаны, тая ж шыкоўная люстра, тая ж ляпніна, у цэнтры — той самы знак з паказальнікам адлегласцяў да асноўных гарадоў Беларусі і Еўропы, стэла з самым дакладным у сталіцы гадзіннікам, тая ж акенцы аператараў... Але пры гэтым — у зале як быццам павышыла столь, як быццам «раздзіліся» сцены, стала яшчэ больш паветра, святла...

Круглая зала паштамта пасля рэканструкцыі.

— Будынак сталічнага паштамта з'яўляецца помнікам архітэктуры. Там падчас рэканструкцыі літаральна кожны крок даводзілася ўзгадняць з Міністэрствам культуры, — патлумачыла генеральны дырэктар РУП «Белпошта» Ірына Ігнатэна Саксоннава. — Найбольшыя складанасці ўзніклі з заменай вокнаў, з захаваннем пры гэтым унікальных вітражоў. Не дапускаліся і ніякія змены ў дызайне. А вось новыя тэхналогіі прынесці трэба было.

Для зручнасці ў цэнтры залы з'явілася новая мяккая мэбля. Гэта значыць, што цяпер, адсочваючы свой нумар электроннай чаргі, кліент можа спамаць на пасядзець, пачытаць свежую прэсу. Па-новаму, па-сучаснаму абсталяваны і працоўныя месцы аператараў (дарчы, сярэд іх ужо не толькі дзвючаты). Новая мэбля падбіралася з тым разлікам, каб пад рукой была ўся неабходная тэхніка, каб зносіны з кліентамі сталі больш блізкімі і прызрыстымі.

Дарчы, у дзень адкрыцця круглай залы ў карыстанне былі ўведзены спецыяльныя штэмпелі з пераходнай календарнай датай. Гэта значыць, што цяпер усе паштоўкі, лісты, бандэролі будучы адпраўляцца з паштамта з кароткай і вельмі канкрэтнай пазначкай «Мінск-паштамт». Прычым засведчыць гэта мог кожны ахвотны — выбаць прыгожую паштоўку, чыркнучы колькі слоў, правільна (цяпер, з усталяваннем новай сартвалаўнай тэхнікі гэта вельмі важна!) напісаць адрасы сваіх блізкіх... Так званую «Вясную вестачку» пошта абяжала даставіць — бясплатна і ў самы кароткі тэрмін.

На паштовым кірмашы, размешчаным арыгінальна паштовай карткі з серыі «Беларуская кухня», безліч марак, паш-

Ганаровае права першым пагасіць паштовую прадукцыю даверана кіраўніку адміністрацыі Ленінскага раёна сталіцы Валерыя КУЛЯШУ, намеснік старшыні камісіі па прамысловасці, паліўна-энергетычным комплексе, транспарце і сувязі Палаты прадстаўнікоў Яўгена АБАЛЕНЦКАМУ, міністру сувязі і інфарматызацыі Рэспублікі Беларусь Сяргею ПАПКОВУ і генеральнаму дырэктару РУП «Белпошта» Ірыне Саксоннавай.

тывак, канверты... На іх — помнікі архітэктуры, рэпрадукцыі карцін слаўных мастакоў, наша багатайшая флора і фаўна, наш фальклор, нашы сітуацыя паэсы, наша У нескладовае (літара, якой няма больш ні ў адным алфавіце свету)...

— Усё гэта — шматгадовая праца па-сапраўднаму апантаных, улюбёных у справу людзей, — адзначыла дырэктар выдавецкага цэнтры «Марка» Ірына Валер'ўна ШЫПЛАВА. — Апроч звычайных паштовак да Новага года, 8-га Сакавіка, Вялікадні і іншых свят, мы выпускаем паштоўкі для посткрэсіну, да святых прафесійных. У перспектыве — да святых адмысловыя: да Дня настаўніка, медыцынскага работніка, будаўніка... Сур'ёзна рынтаваліся і да чэмпіянату свету па хакеі. Выпусцілі марку, прычым накладам у 240 тысяч (сярэдня тыраж — 60) і адмысловы канверт, 22 сюжеты мастацкіх карткаў.

На іх, дарчы, тут можна паставіць штэмпельную пачатку «Welcome to Belarus!» (Сардэчна запрашаем у Беларусь!), дзе адным з турыстычных аб'ектаў па праве стане паштамт.

Валенціна ДОУНАР. Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

ГАЛАСАВАЛІ ЗА СТАБІЛЬНАСЦЬ

Яўка выбаршчыкаў на участкі складала ў Брэсцкай вобласці роўна 80%. На 2% менш было на папярэдніх выбарах у мясцовыя Саветы.

Старшыня абласной выбарчай камісіі Аляксандр КАЛЯДА так пракаментываў гэты факт: «Нашы людзі могуць выказаць незадаволенасць, крытыкаваць дзеючыя органы ўлады, але калі наступае пэўны момант ісціны, яны дэманструюць адказныя паводзіны. У нашым выпадку, на мой погляд, многія галасавалі за стабільнасць. У нас перад вачыма — прыклад суседзяў: вобласць мяжуе з Украінай».

Выбары не адбыліся толькі ў трох акругах пярэбных органаў прадстаўнічай улады. Не выбралі па адным дэпутату ў Целяханскі пасляковы Савет Івацэвіцкага, Давыд-Гарадоцкі гарадскі Савет Столінскага, Канькоўска сельскі Савет Ляхавіцкага раёнаў. Пры гэтым у Целяханях і Давыд-Гарадку не выбары дэпутатамі дзеючыя старшыні гарадскога і пасляковага органаў улады. У вышэйназваных акругах будучыя праведзены паўторныя выбары.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

Назва паказатэля	Код строка	За январь-декабрь 2013 года	За январь-декабрь 2012 года
1	2	3	4
прочие доходы по финансовой деятельности	122	-	-
Расходы по финансовой деятельности	130	(18)	(850)
В том числе:			
проценты к уплате курсовых разницы от пересчета активов и обязательств	131	(18)	(850)
прочие расходы по финансовой деятельности	133	-	-
Иные доходы и расходы (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100 - 110 + 120 - 130 + 140)	140	-	-
Прибыль (убыток) от налогообложения (100 - 110 + 120 - 130 + 140)	160	1 710	19 840
Налог на прибыль	170	(1 579)	(4 503)
Изменение отложенных налоговых активов	180	-	-
Изменение отложенных налоговых обязательств	190	-	-
Прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	200	-	-
Чистая прибыль (убыток)	210	131	15 337
Результат от переоценки долгосрочных активов, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	220	5 815	20 799
Результат от прочих операций, не включаемый в чистую прибыль (убыток)	230	-	-
Советовая прибыль (убыток) (± 210 ± 220 ± 230)	240	5 946	36 136
Разнодневная прибыль (убыток) на акцию	250	-	-
Разнодневная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Активы	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1	2	3	4
I. ДОЛГОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Основные средства	110	43 459	43 726
Нематериальные активы	120	22	25
Долговые вложения в материальные активы	130	38	-
В том числе:			
инвестиционная недвижимость	131	-	-
предметы финансовой аренды (лизинга)	132	38	-
материальные активы	133	-	-
Вложения в долгосрочные активы	140	1 906	1 906
Долгосрочные финансовые вложения	150	-	-
Отложенные налоговые активы	160	-	-
Долгосрочная дебиторская задолженность	170	-	-
Прочие долгосрочные активы	180	418	420
ИТОГО по разделу I	190	45 843	46 071

Краткосрочные активы	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1	2	3	4
II. КРАТКОСРОЧНЫЕ АКТИВЫ			
Заклады	210	19 081	18 747
В том числе:			
материалы	211	14 453	15 564
животные на выращивании и откорме	212	4 627	3 177
незавершенное производство	213	1	-
готовая продукция и товары	214	-	-
товары отгруженные	215	-	-
прочие запасы	216	-	-
Долгосрочные активы, предназначенные для реализации	220	-	-
Расходы будущих периодов	230	842	625
Налог на добавленную стоимость по приобретенным товарам, работам, услугам	240	-	-
Краткосрочная дебиторская задолженность	250	28 034	35 839
Краткосрочные финансовые вложения	260	-	-
Денежные средства и их эквиваленты	270	12 431	12 193
Прочие краткосрочные активы	280	144	117
ИТОГО по разделу II	290	60 532	67 515
БАЛАНС	300	106 375	113 582

Собственный капитал и обязательства	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1	2	3	4
III. СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ			
Уставный капитал	410	65 335	36 186
Неоплаченный часть уставного капитала	420	-	-
Собственные акции (доли в уставном капитале)	430	-	-
Резервный капитал	440	-	-
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	450	6 614	20 799
Чистая прибыль (убыток) отчетного периода	460	3 590	13 967
Целевое финансирование	480	-	-
ИТОГО по разделу III	490	75 539	70 952

Долгосрочные обязательства	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1	2	3	4</

Открытое акционерное общество «Амкордер-Белвар»

Учетный номер платящика: 100363840 Вид экономической деятельности: производство бытовых электрических машин и приборов

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 г.

Table with columns: Наименование показателя, Код стр., За январь-декабрь 2013 г., За январь-декабрь 2012 г.

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 г.

Table with columns: АКТИВЫ, Код стр., На 31 декабря 2013 г., На 31 декабря 2012 г.

ПТ ОАО «Управляющая компания холдинга «БелГАЗавтосервис»

Учетный номер платящика: 100123046 Вид экономической деятельности: 74150 Организационно-правовая форма: Открытое акционерное общество

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 г.

Table with columns: АКТИВЫ, Код строки, На 31 декабря 2013 г., На 31 декабря 2012 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2013 год

Table with columns: Наименование показателя, Код строки, За 2013 год, За 2012 год

Table with columns: СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ И ОБЯЗАТЕЛЬСТВА, Код строки, На 31 декабря 2013 г., На 31 декабря 2012 г.

Информация о дивидендах и акциях

Table with columns: Показатель, Единица измерения, С начала года, За аналогичный период

ОТДЕЛЬНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

Table with columns: Показатель, Единица измерения, С начала года, За аналогичный период

«Стройтрест № 3 Ордена Октябрьской революции»

Адрес: г. Солигорск Минской обл., ул. Козлова, 37 тел./факс: 8-0174-229948

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 года

Table with columns: АКТИВ, ПАССИВ, На начало года, На конец года

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2013 год

Table with columns: Наименование показателя, Код стр., За отчетный период, За аналогичный период

Информация о дивидендах и акциях

Table with columns: Наименование показателя, Единица измерения, За отчетный период, За аналогичный период

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛСОЛОД»

Учетный номер платящика: 200075434 Вид экономической деятельности: производство солода ячменного пивоваренного

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31 декабря 2013 г.

Table with columns: АКТИВЫ, На 31 декабря 2013 г., На 31 декабря 2012 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Table with columns: Наименование показателя, Код строки, За январь-декабрь 2013 г., За январь-декабрь 2012 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за 2013 год

Table with columns: Наименование показателя, Код строки, За январь-декабрь 2013 г., За январь-декабрь 2012 г.

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОАО

Table with columns: Вид собственности, Количество акций, шт., Доля в уставном фонде, %

ИНФОРМАЦИЯ О ДИВИДЕНДАХ И АКЦИЯХ

Table with columns: Показатель, Единица измерения, С начала года, За аналогичный период

ОТДЕЛЬНЫЕ ФИНАНСОВЫЕ РЕЗУЛЬТАТЫ

Table with columns: Показатель, Единица измерения, С начала года, За аналогичный период

ОАО «Вишневка-2010»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 31.12.2013 г.

Table with columns: АКТИВЫ, ПАССИВ, На 31.12.2013 г., На 31.12.2012 г.

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ за январь-декабрь 2013 года

Table with columns: Наименование показателя, Код строки, За январь-декабрь 2013 г., За январь-декабрь 2012 г.

Информация об открытом акционерном обществе

Доля государства в уставном фонде эмитента на 01.01.14 г. 82,2 %

Информация о дивидендах и акциях

Доля государства в уставном фонде эмитента (всего) в % 99,3

Информация о дивидендах и акциях

Начислено на выплату дивидендов в отчетном периоде 2463,0 млн. руб.

Ігumenскі тракт

№ 9 (67)

■ Мясціны, знітаньня з душой

ПАЭТ З «ГНЯЗДОЎЯЎ НАШЫХ ПЕСЕНЬ»

Паэту-песенніку, праязіку, перакладчыку, фалькларысту, этнографу, краязнаўцу, даследчыку, навукоўцу, сцэнарысту і рэжысёру, нашаму славету земляку Кастусю Цірку 28 сакавіка 2014 года споўніцца 80 гадоў. З гэтай нагоды мы вырашылі расказаць пра таленавітага чалавека, ураджэнца вёскі Зялёна Дуброва Старадарожскага раёна Мінскай вобласці.

«...Зялёна Дуброва — вёска невялікая. Складаецца яна з адной вуліцы. У часы яе самага росквіту ў ёй было крыху больш за 70 двароў. Сёння засталіся толькі лічаныя хаты. Як «неперспектыўная», яна асуджана на адміранне. Найжо зноў тут стане пустка? Як з гэтым мірыцца?» — гучыць рытарычнае пытанне у кнізе Кастуся Цірка «Будзіла вёску берасцянка». Кніга выдана ў 2007 годзе. Дзякуючы ёй увекавечана памяць аб невялікай вёсцы Зялёна Дуброва, заснаванай у 1904 годзе (дарчы, сёлета вёсцы спаўняецца 110 гадоў) братамі Ціркамі-Гадзюкмі.

Кніга «Будзіла вёску берасцянка» чытаецца на адным дыханні. Упэўнены, што духоўна пабагацее той, хто прачытае яе і зразумее, што «чалавек, які помніць і шануе сваё продкаў, сам робіцца добрым і мудрым, чым глыбей ведаем мы свой род, тым багацейшыя духоўна, тым лясчэй і цікавей жывецца на свеце».

«Будзе культура — будзе ўсё. Дробязі жыцця ў яе святле здадзца яшчэ больш дробязнымі».

Мясцовыя краеведы зачароўваюць сваёй прыгажосцю і непаўторнасцю. Ключыца да сябе ў гэцы возера Сканачальскае, лясы, багатыя на грыбы і ягады. А мы наведвалі вёску Зялёна Дуброва і пагутарылі з Кастусём Ціркам. І трэба адзначыць, што пад ніколі не забываючы сваіх зялёнадуброўцаў, ён нават не проста памятае, а жыве сярод землякоў, быццам і не з'яжджа адсюль ніколі. Тэма малой радзімы жывіць творчасць нашага паэта-земляка. Ён піша:

Я не госяць тут, тут — мая зямля.

...Я тут — я.
Тут мае і карані, і крона...
Кажуць, без маленства няма паэта. Усе паэты родам з маленства.

— Што вы можаце расказаць пра сваё дзяцінства? — цікавімся ў паэта.

— Мая бабуля па матулінай лініі звалася Гэла, а прозвішча ў яе было Рымашэўскае. Паходзіла з роду Дубовікаў. Я вельмі любіў слухаць казкі, якія баяла бабуля Гэла. Яна ведала іх столькі, што мая дзіцячая памяць не дае забыцца іх і цяпер. А матуля мая закончыла нават пачатковую школу, што ў той час для дзяўчатка было рэдкасцю. Яна добра спявала. Колькі памятаю маму, яна заўсёды спявала, нават калі цяжка было. А яна ж у 29 гадоў засталася ўдавою з пяццю дзецьмі на руках. Пасярод вайны. Загінуць нам не дала радня — з мацерынага і

бацькавага боку. А яшчэ песні, якія так любіла спяваць матуля. Магчыма, і мне ад бабулі Гэлы і маці перадаўся ў спадчыну талент творчай асобы...

— У колькі гадоў вы пайшлі ў школу?

— Як хацелася хутчэй сесці за парту, узяць буквар у рукі! Але ўсе мары абарвала вайна. У школу, у першы клас, пайшоў я толькі па выгнанні немцаў, у 1944 годзе, калі мне было ўжо 10 гадоў. Мые пашанцавала, што ў Зялёнадуброўскай пачатковай школе працаваў такі таловы настаўнік, як Уладзімір Антонавіч Пятроўскі. Ён добра рыхтаваў усіх выпускнікоў за курс пачатковай школы да далейшай вучобы. А яшчэ настаўнік Пятроўскі заахочваў усяляк тых вучняў, якія спрабавалі пісаць вершы ў школьную наценгазету. Аднак вершы настаўніку прыносілі толькі двое — мой аднакласнік Зэна і я. Ні радка не помню я са свайго першага вершыка, але Уладзімір Антонавіч змясціў яго ў нашай газеце. Змясціў і Зэнаў. Я пачытаў яго і захапіўся, ён склаў да Зэна яго напісаў. Калі ж пасля ўрокаў я зайшоў да Зэны ў хату, ён разгарнуў перада мной нейкую старую чытанку, паказаў пальцам верш, які адтуль перапісаў і, паставіўшы пад ім сваё прозвішча і імя, перадаў настаўніку.

А з 1947 года па 1950 год я вучыўся ў Залужскай сямігодцы. Гады вучобы запамніліся дарогай у 10 кіламетраў, якую дуброўскія дзеці асілівалі пешшу туды і назад. Добрая была фізкультурная загартоўка. Асабліва цяжка было дабірацца глыбокай восенню і ўзімку, калі дарогу заматала і рана цягнула. Але жаданне вучыцца было агромністае. Запомніўся настаўнік матэматыкі. Прозвішча дакладна не памятаю. Інтэлігентны чалавек быў, заўсёды свае ўрокі пачынаў з вершаў. Вось радкі, якія зараз набгаюць у памяць:

Нікаля жыццё ў сумным лесе...
І ляцелі ў паднябессі
З сумным крыкам журавы...
Трэба перачытаць Коласа і знайсці абавязкова гэты душны верш пра восень.

— Як склаўся ваш далейшы лёс?

— У 1953 годзе скончыў сярэднюю школу ў Старых Дарогах. Пра мой далейшы лёс апавядаюць наступныя радкі:

Усіх нас, паспяваемны вырай,
Дзяцей палёў з душою шчырай,

Юсіф Гашкевіч:

У СЭРЦЫ З'ЯДНАЎ ЯПОНІЮ І БЕЛАРУСЬ

Па расэрні 37-й сесіі Генеральнай канферэнцыі ЮНЕСКА 200-гадовай юбілей ураджэнца Беларусі Юсіфа Гашкевіча афіцыйна ўключаны ў календар памятных дат ЮНЕСКА на 2014—2015 гады. Яго ведаюць у свеце як навукоўца-ўсходназнаўца, першага расійскага консула і аўтара руска-японскага слоўніка.

Нарадзіўся Юсіф Гашкевіч у Якімавай Слабадзе Рэчынскага павета Мінскай губерні (цяпер Гомельская вобласць) у сям'і святара. Скончыў мінскую і пецярбургскую царкоўную навуальную ўстаноў. А затым з Рускай духоўнай місіяй накіраваўся ў Пекін, дзе жыў калі дзесяці гадоў. Усходні лад жыцця, асаблівы мясцовы каларыт не паніклі яго абьякавам, знайшлі водгук у душы. Жывучы ў Кітаі, ён аваладаў кітайскай, маньчжурскай, карэйскай і мангольскай мовамі.

Быўшы ад прыроды актыўным чалавекам, ён з задавальненнем даследаваў прыроду Паднябеснай, лад жыцця яе жыхароў, шмат фатаграфавалі пейзажы краіны. Навуковую каштоўнасць маюць яго астранамічныя і метэаралагічныя даследаванні на тэрыторыі Кітая. Ён сабраў вялікую калекцыю флоры і фаўны Кітая, Японіі, Індкіята, Філіпінаў і Карэй і быў у гэтым адным з першых натуралістаў — выхадцаў з Расійскай Імперыі.

Гашкевіч удзельнічаў у падрыхтоўцы і падпісанні ў 1855 годзе першага руска-японскага дагавора. Стаўшы консулам, быў першым замежнікам, якому дазволілі выязджаць за межы японскай сталіцы.

■ Дзеля памяці

Акрамя дыпламатыі, ён займаўся і навуковай дзейнасцю. Сумесна з японскім даследчыкам Тацубана Касай у 1857 годзе склаў «Японска-рускі слоўнік», які лічыўся адным з лепшых слоўнікаў японскай мовы, створаных у Расійскай Імперыі. У 1867 годзе Гашкевіч пайшоў у адстаўку і пачаўся ў сваім мястэчку Малі ў Віленскай губерні (цяпер Астравецкага раёна Гродзенскай вобласці). Там напісаў фундаментальную работу «Пра карані японскай мовы». Памёр і пахаваны ў Вільні. Помнікі яму усталяваны ў Астраўцы, а таксама ў Хакадэце (Японія).

Беларусы сумесна з пасольствам Японіі ў Беларусі плануоць актыўна адзначаць 200-годдзе слава-тага земляка. У Нацыянальным гістарычным музеі адкрыта выстава пад назвай «Юсіф Гашкевіч — дыпламат, навуковец, арыенталіст (тое ж самае, што і ўсходназнавец)». На факультэце міжнародных адносін Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта адбыліся ІІІ Міжнародныя літаратурныя чытанні, прысвечаныя гэтай асобе, удзел у іх прыняла чоткім прывесчаным навуку Юка Курата з Японіі. У бібліятэцы аграгарадка Малі Астравецкага раёна адкрылася экспазіцыя пад назвай «Традыцыя і культура Японіі». Беларускія студэнты, якія вывучаюць японскую мову, увосень наведваюць Хакадэце.

Завяршыцца юбілейны год фестывалем «Японская восень у Беларусі 2014».

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

■ Шляхамі Першай сусветнай

ЛІСТЫ І ДЗЁННІКІ

Падчас 100-й гадавіны з пачатку Першай сусветнай вайны тыя, хто захаляецца гісторыяй таго перыяду, безумоўна, з цікавасцю чытаюць усё, што тычыцца знаходжання ў ваенныя гады ў беларускіх гарадах і мястэчках прадстаўнікоў дынастыі Раманавых. Гэтая тэма нязменна прыцягвае ўвагу краязнаўцаў. І, вядома, кожны візіт цара або членаў яго сям'і ў глыбінку нашога заставіў у памяці іх сучаснікаў. Цікавы факт з гісторыі: прысутнасць расійскіх манархаў на Віцебшчыне часцей за ўсё была звязана з вядзеннем або падрыхтоўкай ваенных дзеянняў. Надобрую памяць пакінулі цар Аляксей Міхайлавіч, які «правяраў», наколькі верныя яму жыхары Прыдзвінскага краю, Пётр I, які асабіста загадаў спаліць Віцебск і пакараць палачан. Акрамя іх, праяздкаў тэрыторыю сучаснай Віцебскай вобласці Кацярына II, Павел I, Аляксандр I...

— Аб знаходжанні ў нашым краі апошняга расійскага імператара Мікалая II згадвалася не часта, ды і мімаходзь. Дарэчы, менавіта Мікалай II, напэўна, як ніякі іншы царскі праявіцель Расіі, шмат падарожнічаў па краіне. А з пачаткам Першай сусветнай вайны імператар літаральна жыў у цягніку. У сваім дзённым ён фіксаваў шэраг бягучых раз'ездаў, — расказвае карэспандэнт «Звязды» Валерый ШЫШАНАЎ, намеснік дырэктара Віцебскага абласнога краязнаўчага музея па навуковай рабоце.

Вось што цар напісаў 19 снежня 1914 года, у пятніцу: «Добра выпсаўся і устаў у 81/2 пасля прыпынку ў Віцебску. Ехалі ўвесь дзень новымі месцамі, якія да гэтага часу праязджалі ноччу».

«Назаўжды твая старая Жончакка»...

Між іншым, і імператрыца, якая алякала шпіталі і параненых, у суровую часіну вайны таксама не сядзела на месцы. 8 мая 1915 года яна разам з дзецьмі прыпынілася ў Віцебску — пра што паведамляла ў лісце да свайго мужа. Яна напісала Мікалаю II пра тое, што надвор'е дзіўнае. Далей цягта ў перакладзе на беларускую мову: «Усё пакрыта зелянінай, — такая змена пасля Царскага! Да гэтага часу ўсё ішло цудоўна, і цяпер мы спыніліся на тры гадзіны для адпачынку. Усоды добрае паветра, чыста і хараша. Мы здзімыліся групай з вялікай колькасцю параненых і садзе. З Курляндзі прыходзяць цягнікі, перапоўненыя яўрэямі. Яны ўцяляюць сумнае відовішча сваімі вачамі і маленькімі дзецьмі»...

Далей царыца паведала мужу пра тое, што горад вельмі прыгожы з моста. Дзеці снідалі з губернатара і нейкім Мезэнцавым, які кіраваў складам

чалавек і добры працаўнік, відаць, — працягвае Валерый Шышанаў.

Ва ўспамінах начальніка палацавай ахоўнай агентуры Аляксандра Іванавіча Спірыядовіча захаваліся цікавыя падрабязнасці візіту: «Пад праліўным дажджом цар абыходзіў полк за полкам і дзакваваў за подзвігі. Наследнік адважна мясіў граць каля яго, жадаючы бачыць твары вайскоўцаў. Перад праходжаннем палкоў цар заўважыў групу палкавых дам, якія моклі пад дажджом, толькі б бачыць яго вялікасць з насліднікам. Ён паслаў флігель-ад'ютанта запрасіць дам у падрыхтаваную для яго палатку, якой не пажадаў скарыстацца. На зваротным шляху ў цягнік цар заехаў у сабор, перапоўнены людзьмі. Сцяной стаў народ на вуліцах, нягледзячы на дрэннае надвор'е. Энтузіязм быў вялікі».

У Цэнтральным дзяржаўным архіве кінафотонадакунтэнтаў Санкт-Пецярбурга захаваліся два альбомы з фатаграфіямі, на якіх адлюстраваны фрагменты знаходжання Мікалая II ў дзёначай арміі на тэрыторыі Беларусі. Гэты цікавы фатаматэрыял ілюструе параўнальна «бедныя» запісы імператарскага дзёніка.

Імператар запрасіў дам... у палатку

— 30 кастрычніка 1915 года імператар зноў зрабіў прыпынак у Віцебску. У 2 гадзіны ён прыбыў у Віцебск і праехаў праз горад да лагера. Тут адпачываў і папачынаў салдатамі і афіцэрамі 78-я пяхотная дывізія са сваёй артылерыйскаю брыгадаю. Яна была прадстаўлена ў бліскучым выглядзе і ў поўным баявым складзе: 14 тысяч

Імператар Мікалай II на станцыі Дрыса (цяпер Верхнядзвінск), 30 студзеня 1916 г.

штыкоў, прычым прыбыла сюды пасля баёў у складзе 980 чалавек. Нягледзячы на бруд і велізарныя лужыны, палкі прайшлі бадзёра. Уражанне ў цара ад убачанага было наступным: «Самае цудоўнае, надае бадзёрасці!» На зваротным шляху Мі-

Імператар Мікалай II падчас агляду 1-й Кубанскай казачкай дывізіі. 16 студзеня 1916 г. Наваколлі Оршы.

былі прадстаўлены ў выдатным выглядзе — пасля двухмесячнага адпачынку».

30 студзеня 1916 года пасля начлгу на станцыі Сіроціна (цяпер гарадскі пасёлак Шуміліна) імператарскі цягнік рушыў да станцыі Дрыса (сёння — Верхнядзвінск).

«Да 11 гадзін падышлі да станцыі Дрыса... Месца агляду ў 3/4 вярсты... Усе часткі прадстаўлены ў выдатным выглядзе, конскі склад у выдатных целах. Адзёнае і рыштункае былі нават фарсіста», — запісаў у сваім дзёніку імператар.

Далей цар піша пра тое, што раніцай на наступны дзень а 11-й гадзіне прыбыў на станцыю Барковічы, дзе яго чакала ганаровая варта ад 13-га Драгунскага палка. Агляд быў побач з вёскай. У ім удзельнічалі дзве кавалерыйскія дывізіі, самакатная (веласіпедная) рота і два конна-артылерыйскія дывізіёны. «Усе прадставілі ва ўсіх адносных выдатна — душа радавалася такому стану гэтак шмат папрацаваўшай канцыі і праз 17 месяцаў вайны!» Накарміў усіх начальнікаў сьняданкам: развітаў з імі і з'ехаў у 3 гадзіны, — дзяліўся ў дзёніку прыемнымі ўражаннямі цар.

7 лютага таго ж года імператар зноў рабіў агляд: «Да 10:00 гадзін падышоў да станцыі Сяславна (цяпер Круляўшчызна)... Паехаў з Фрэдрыкскам (расійскі дзяржаўны дзечак, апошні ў гісторыі міністр імператарскага двара Расійскай імперыі) ў закрытым машына па занесенай снегам цяжкай дарозе да месца агляду за 37 вёрстаў. Удзельнічалі ў палку прадстаўнікі ад 1-га і 34-га армейскіх карпусоў. Усе часткі прайшлі чырыманяльным маршам выдатна... Радаваўся вельмі ўбачыць сваіх

ЖАЎРУКІ І ГАЛЁПЫ

У народным календары адразу два свята з сімволікай жаўрука і галёп прыпадаюць на канец сакавіка — пачатак красавіка: Саракі (22 сакавіка паводле новага стылю) і Дабравешчанне (25 сакавіка ў католікаў і 7 красавіка ў праваслаўных).

— Менавіта таму мы і вырашылі заняцца гэтай тэмай, каб дазнацца адкуль пайшлі нашы прозвішчы, — узгадвае Марына Царык. — Дзеці загарэлі ідэяй адразу і працавалі вельмі плённа. Напачатку даследаваннем займаліся некалькі вучані, але абараніць, прадстаўляюць яго на канферэнцыі мог толькі адзін чалавек. Ім і стала Дар'я Ізотава. Склалі спіс прозвішчаў і пачалі шукаць іх вытокі. З 332 прозвішчаў навучніцаў мы растлумачылі 289.

Між іншым, са сваім навуковым даследаваннем Дар'я Ізотава і Марына Царык пайдзельнічалі ў некалькіх конкурсах і ў выніку занялі другое месца на абласной навуковай канферэнцыі сярод школьнікаў.

— Цікава, а якімі крыніцамі вы карысталіся пры падрыхтоўцы? — пытаюцца ў Марыны Царык. — Тлумачальнымі слоўнікамі, спецыялізаванымі інтэрнэт-сайтамі. Калі мы склалі слоўнік, многія вучні чыталі яго і адкрывалі шмат новага для сябе. Якія ў нас самыя гучныя прозвішчы? Напрыклад, Воўк ці Козел. Апошнім асновай паслужыла імя Казёл. Да ўвядзення ў Расію хрысціянства дзіця называлі імем, якое ўраўняла сабой назвы жывёл ці раслін, і гэта традыцыя была распаўсюджана. Гэта адбывалася язычніцкім уяўленнем чалавека аб свеце. Старажытны чалавек, які жыў па законах прыроды, сам уяўляў сабе часткай прыроды. Спрадвеку казёл у паданні славян уасабляў мужнасць, багачце жыццёвай сілы, стваральнай энергіі. Паколькі гэтая жывёла жыла на вышынях, то яна таксама уасабляла сабой перавагу.

Дар'я Ізотава хоць і марыць пасля школы пайсці вучыцца на юриста, але этымалагічнай, нават краязнаўчай працай, займаецца з вялікімі інтарэсам. Кажы, што і бацькі, і сябры падтрымлівалі яе, цікавіліся вынікамі гэтай ініцыятывы.

— Я проста зацікавілася гісторыяй свайго прозвішча і з-за гэтага вырашыла напісаць падобную працу. Агулам атрымалася 67 старонак, — прызнаецца Дар'я.

— Мы ўжо раздрукавалі невялікую брашуру — зты-малагічны слоўнік паходжання прозвішчаў — для краіна-сталаг вучнямі нашай школы, — кажа спадарыня Марына. — У будучыні хацелася б раскрыць таямніцы і тых прозвішчаў, якія нам не ўдалося растлумачыць. Зразумела, кожны год склад навучніцаў школы мяняецца. Да нас прыходзяць вучні з новымі прозвішчамі, якія мы плануем таксама аналізаваць і цікавіцца іх паходжаннем.

Тарас ШЧЫРЫ.

■ Пошукі і знаходкі

СЛОЎНІК АГУЛЬНАГА КАРЫСТАННЯ

Ад Адамовіча да Ярашчука. Дзесяцікласніца са Смаргоні разам з настаўніцай склала тлумачальны слоўнік прозвішчаў вучняў роднай школы.

А ўсё адбылося наступным чынам. Яшчэ тры гады таму Марына ЦАРЫК, настаўніца беларускай мовы і літаратуры сярэдняй школы №2 Смаргоні, на ўроку неак запыталася ў вучняў, ці ведаюць яны паходжанне сваіх прозвішчаў. На жаль, станоўча адказаць на яе пытанне амаль ніхто не змог.

— Менавіта таму мы і вырашылі заняцца гэтай тэмай, каб дазнацца адкуль пайшлі нашы прозвішчы, — узгадвае Марына Царык. — Дзеці загарэлі ідэяй адразу і працавалі вельмі плённа. Напачатку даследаваннем займаліся некалькі вучані, але абараніць, прадстаўляюць яго на канферэнцыі мог толькі адзін чалавек. Ім і стала Дар'я Ізотава. Склалі спіс прозвішчаў і пачалі шукаць іх вытокі. З 332 прозвішчаў навучніцаў мы растлумачылі 289.

Між іншым, са сваім навуковым даследаваннем Дар'я Ізотава і Марына Царык пайдзельнічалі ў некалькіх конкурсах і ў выніку занялі другое месца на абласной навуковай канферэнцыі сярод школьнікаў.

— Цікава, а якімі крыніцамі вы карысталіся пры падрыхтоўцы? — пытаюцца ў Марыны Царык. — Тлумачальнымі слоўнікамі, спецыялізаванымі інтэрнэт-сайтамі. Калі мы склалі слоўнік, многія вучні чыталі яго і адкрывалі шмат новага для сябе. Якія ў нас самыя гучныя прозвішчы? Напрыклад, Воўк ці Козел. Апошнім асновай паслужыла імя Казёл. Да ўвядзення ў Расію хрысціянства дзіця называлі імем, якое ўраўняла сабой назвы жывёл ці раслін, і гэта традыцыя была распаўсюджана. Гэта адбывалася язычніцкім уяўленнем чалавека аб свеце. Старажытны чалавек, які жыў па законах прыроды, сам уяўляў сабе часткай прыроды. Спрадвеку казёл у паданні славян уасабляў мужнасць, багачце жыццёвай сілы, стваральнай энергіі. Паколькі гэтая жывёла жыла на вышынях, то яна таксама уасабляла сабой перавагу.

Дар'я Ізотава хоць і марыць пасля школы пайсці вучыцца на юриста, але этымалагічнай, нават краязнаўчай працай, займаецца з вялікімі інтарэсам. Кажы, што і бацькі, і сябры падтрымлівалі яе, цікавіліся вынікамі гэтай ініцыятывы.

— Я проста зацікавілася гісторыяй свайго прозвішча і з-за гэтага вырашыла напісаць падобную працу. Агулам атрымалася 67 старонак, — прызнаецца Дар'я.

«Жаўрукі»

Для цеста: 2 кг мукі, 50 г дражджэй, 250 г алею, 1 шклянка цукру, 1/2 літра вады, трохі солі.
Для смажкі: салодкі моцны чай.
Прыгатаванне: «Жаўрукі» робяцца з моцнага, пругкага цеста, якое добра вымешваецца. Затым з яго лепяць шар, адшчыпваюць ад яго невялікія кавалкі. З іх раскатваюць жгуты, завязваюць вузлом, трохі надаюць адпаведную форму. З рызнак робяць вочкі: галю прышчынуўшы пальцамі, лепяць хвосцік, робяць надрэзы «пёркі». Смажаюць паверхню настоем моцнага чаю з цукрам (для колеры) і ставяць у духоўку.

БАЙКІ Кухмістра ВЕРАШЧАКІ

добра пладзіла», ім частавалі адзін аднаго, «каб не хварэць улётку».

Вечарам рытуальнае печыва з'ядалі і прадказвалі будучы лёс па тым, какому што трапілася. Прысцёнак прадраку ўвяселе, трэска — пахаванне, грошчк — багачце.

Адной з самых дакладных прыкмет вясны лічыўся прылет буслы, любімай птушкі беларуса. Паводле павер'я, буслы заўсёды прылятае на Дабравешчанне. На чым двары ён павешліца, там будзе поўны дастатак. Разбураць гняздо буслы — вялікі грэх, бо буслы лічыўся пераўвасабленнем чалавека.

Звестка аб з'яўленні гэтага дарагога госяца вясны заўжды радасная, усе хочучы паглядзець на яго, ды не адважаюцца тут жа выйсці на двор, бо лепш за ўсё ўбачыць буслы першы раз у палёце — тады цэлы год «будзе лёгка на ногі».

Да Дабравешчання, каб сустрэць буслы, здаўна пяклі асыслованае печыва з пшанічнай мукі ў выглядзе булак ці коржыкаў рознай формы — саркі, бараны, сярпа. Але найчасцей рабілі іх у выглядзе розных птушак (найперш буслы) ці буслінай лапкі або хаця б са знакам гэтай лапкі, вышчынутым на паверхні (досыць падобным на «пацыфісцкі», толькі без кола). Называлі такое печыва «бусліная лапка», або «галёпа». Пяклі галёпы напярэдадні Дабравешчання або на наступны дзень, бо на само свеце пачы хлб забаранялася. Гэтая традыцыя найлепш захавалася ў Заходнім Палессі і на поўдні Падляшша.

Галёпы раздавалі дзецям, якія выходзілі з імі на падворак, бегалі, стараючыся паказаць печыва першаму ўбачанаму буслу і пачаставаць яго. Пры гэтым прыгаворвалі: «Буслы, буслы, на табе галёпу, дай мне жыта копу!» Або казалі так: «Бускры, бускры, на тобі борону, дай мне жыта сторону! Бускры, бускры, на тобі сырпа, дай мне жыта спонал!». Часам печыва проста пакідалі на двары, каб ім пачаставаўся буслы. Астатнія галёпы, які печыва на Саракі, дзеці елі самі.

Александр ПУКШАНСКІ

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ
ОАО «Світанак» г. Жодино за 2013 год

Показатель	(млн руб.)
1. Выручка от реализации (за минусом НДС и др. аналогичных обязательств платежей)	488381
2. Себестоимость реализованных товаров, работ, услуг и другие расходы	426345
3. Прибыль (убыток) от реализации	62036
4. Прибыль (убыток) от текущей деятельности	34518
5. Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	(17917)
6. Итого прибыль за отчетный период	16601
7. Налог из прибыли и иные обязательные платежи	7471
8. Чистая прибыль	9130

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС
ОАО «Світанак» г. Жодино на 01.01.2014 года

АКТИВЫ	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1. Внеоборотные активы, всего	288286		
в том числе:			
1. Основные средства	263270		
2. Нематериальные активы	310		
3. Вложения в долгосрочные активы	23600		
4. Долгосрочные финансовые вложения	1106		
2. Краткосрочные активы, всего	210718		
в том числе:			
1. Задолжания и затраты	150941		
2. НДС по приобретенным ценностям	56645		
3. Дебиторская задолженность	245		
4. Расходы будущих периодов	2887		
5. Денежные средства	499004		
Итого активы	360105		
ПАССИВЫ	360105		
в том числе:			
1. Уставный фонд	280638		
2. Резервный фонд	831		
3. Добавочный капитал	40118		
4. Нераспределенная прибыль	38518		
4. Обязательства	138899		
в том числе:			
Кредиты банков	69117		
Кредиторская задолженность	69782		
Итого пассивы	499004		

Информация о дивидендах и акциях, количестве акционеров, задолженности по ОАО «Світанак» г. Жодино за 2013 год

Показатель	Ед. изм.	2013 год	2012 год
Количество акционеров, всего	лиц	9795	9805
в том числе: юридических лиц	лиц	6	6
в том числе: физических лиц	лиц	9789	9799
начислено на выплату дивидендов	млн руб.	1314	2858
Дивиденды, приходящиеся на 1 акцию (включая налоги)	руб.	1662	3615
Обеспеченность акциями имуществом общества	тыс. руб.	451	391
Количество простых акций, находящихся на балансе общества	штук		
Долгосрочные обязательства	млн руб.	58511	12790
Среднесписочная численность работающих	чел.	2434	2654

УНП 600038919

25 сакавіка 2014 г.

ОАО «Татьяна»

Учетный номер платящика: 40068248
Вид экономической деятельности: Производство изделий текстильной и легкой промышленности
Организационно-правовая форма: Открытое акционерное общество
Орган управления: Орган управления
Юридическое лицо без ведомственной подчиненности
Единица измерения: млн руб.
Адрес: ул. Ак. Павлова, 26, 246029, г. Гомель

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

АКТИВЫ	Код строки	31 декабря 2013 года	31 декабря 2012 года
1. Основные средства	110	3 719	1 881
2. Нематериальные активы	120	-	-
3. Вложения в долгосрочные активы	130	1 970	2 924
4. Долгосрочные финансовые вложения	140	-	-
5. Итого активы	150	906	906
6. Пассивы	150	906	906
7. Уставный фонд	160	-	-
8. Резервный фонд	170	50	43
9. Добавочный капитал	180	-	-
10. Нераспределенная прибыль	190	6 645	5 754
11. Итого пассивы	300	9 249	8 250

УНП 600038919

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за январь – декабрь 2013 года

Наименование показателей	Код строки	За январь-декабрь 2013 года	За январь-декабрь 2012 года
1. Выручка от реализации продукции, товаров, работ, услуг	010	7 768	7 016
2. Себестоимость реализованной продукции, товаров, работ, услуг	020	5 618	4 703
3. Прибыль (убыток) от реализации	030	2 150	2 313
4. Прибыль (убыток) от текущей деятельности	040	2 796	1 968
5. Прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	050	-	-
6. Итого прибыль за отчетный период	060	(647)	335
7. Налог из прибыли и иные обязательные платежи	070	213	30
8. Чистая прибыль	080	237	84
9. Прибыль (убыток) от текущей деятельности (с НДС)	090	(671)	281
10. Доходы по инвестиционной деятельности	100	1 024	144
11. Доходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	101	7	138
12. Доходы от участия в уставном капитале других организаций	102	-	-
13. Доходы от долевого участия в других организациях	103	-	5
14. Прочие доходы по инвестиционной деятельности	104	1 017	1
15. Расходы по инвестиционной деятельности	110	279	35
16. Расходы от выбытия основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	111	1	35
17. Прочие расходы по инвестиционной деятельности	112	278	-
18. Доходы по финансовой деятельности	120	6	-
19. Расходы по финансовой деятельности	122	4	13
20. Прочие доходы по финансовой деятельности	131	4	3
21. Прочие расходы по финансовой деятельности	132	1	10
22. Иные доходы и расходы	140	-	-
23. Доходы от инвестиционной, финансовой и иной деятельности (100-110-120-130-140)	150	742	111
24. Прибыль (убыток) от налогообложения (+/-990 +/-150)	160	71	392
25. Налог на прибыль	170	-	-
26. Прочие доходы от операций с активами	180	-	-
27. Прочие расходы от операций с активами	190	-	-
28. Итого прибыль (убыток) (+/-160 +/-190 +/-200)	210	53	316
29. Налог на прибыль	220	18	-
30. Прочие доходы от операций с активами	230	-	-
31. Прочие расходы от операций с активами	240	53	316
32. Базовая прибыль (убыток) на акцию (+/-210 +/-220 +/-230)	250	-	-
33. Разводненная прибыль (убыток) на акцию	260	-	-

Руководитель Шинкова Т.Н.
Главный бухгалтер Ошечкин Р.А.

ИНФАРМАБЮРО 7

Фирменное наименование эмитента: Открытое акционерное общество «Татьяна»
Местонахождение эмитента: 246029, г. Гомель, ул. Павлова, 26, телефон 48-54-79

ОБ ОТКРЫТОМ АКЦИОНЕРНОМ ОБЩЕСТВЕ И ЕГО ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО СОСТОЯНИЮ НА 01-го января 2014 г.

4. Доля государства в уставном фонде эмитента нет (всего, в процентах).
5-6. Информация о дивидендах и акциях:

Наименование показателей	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Количество акционеров, всего	лиц	150	177
в том числе: юридических лиц	лиц	6	5
из них нерезидент Республики Беларусь	лиц	-	-
в том числе: физических лиц	лиц	144	172
из них нерезидент Республики Беларусь	лиц	1	3
начислено на выплату дивидендов в данном отчетном периоде	млн белорусских рублей	-	-
Фактически выплаченные дивиденды в данном отчетном периоде	млн белорусских рублей	-	-
Дивиденды, приходящиеся на одну акцию (включая налоги)	рублей	-	-
Дивиденды, фактически выплаченные на одну акцию (включая налоги)	рублей	-	-
Обеспеченность акциями имуществом общества	тысяч белорусских рублей	43,85	39,95
Количество простых акций, находящихся на балансе общества, – всего	штук	-	-

7-8. Отдельные финансовые результаты деятельности:

Наименование показателей	Единица измерения	С начала года	За аналогичный период прошлого года
Выручка от реализации товаров, продукции, работ, услуг	млн белорусских рублей	7768	7016
Себестоимость реализованных товаров, продукции, работ, услуг; управленческие расходы; расходы на реализацию	млн белорусских рублей	8415	6681
Прибыль (убыток) до налогообложения, всего	млн белорусских рублей	71	392
в том числе: прибыль (убыток) от реализации продукции, товаров, работ, услуг	млн белорусских рублей	-647	335
в том числе: прочие доходы и расходы по текущей деятельности	млн белорусских рублей	-24	-54
в том числе: прибыль (убыток) от инвестиционной, финансовой и иной деятельности	млн белорусских рублей	742	111
Налог на прибыль; изменение отложенных налоговых активов; изменение отложенных налоговых обязательств; прочие налоги и сборы, исчисляемые из прибыли (дохода)	млн белорусских рублей	18	76
Чистая прибыль (убыток)	млн белорусских рублей	53	316
Нераспределенная прибыль (непокрытый убыток)	млн белорусских рублей	2995	342
Долгосрочная дебиторская задолженность	млн белорусских рублей	50	43
Долгосрочные обязательства	млн белорусских рублей	-	126
Среднесписочная численность работающих	человек	59	50

9. Основные виды продукции или виды деятельности, по которым получены двадцать и более процентов выручки от реализации товаров, продукции, работ, услуг (только в составе годового отчета): производство швейных изделий.

12. Дата проведения годового общего собрания акционеров, на котором утверждался годовой бухгалтерский баланс за отчетный год: 14 марта 2014 года.

15. Сведения о применении эмитентом свода правил корпоративного поведения (только в составе годового отчета): в своей деятельности эмитентом руководствовались Правилами корпоративного поведения. Порядок работы с реестром владельцев ценных бумаг определен Регламентом работы с реестром.

белагруппабанк

ОТКРЫТОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ОБЩЕСТВО «БЕЛАГРУППАБАНК»

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС на 1 января 2014 года

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	3,24,66	935 325,4	1 007 959,0
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102	4,25,66	7 798,8	4 409,5
4	Средства в Национальном банке	1103	5,26,66	4 384 117,3	4 385 454,3
5	Средства в банках	1104	6,27,66	1 235 850,2	902 741,2
6	Ценные бумаги	1105	7,28,65,66	5 185 580,6	4 947 884,7
7	Кредиты клиентам	1106	8,29,65,66	48 964 925,6	44 265 236,1
8	Производные финансовые активы	1107	9,30,66	26,5	793,7
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108	10,31,66	730 735,4	699 816,7
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	11,32,65,66	2 126 529,3	1 979 961,7
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	-	-	-
12	Прочие активы	1111	12,34,66	490 244,1	319 775,2
13	ИТОГО активы	111	64 694 133,2	58 284 032,1	64 694 133,2
14	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
15	Средства Национального банка	1201	14,35,66	3 529 333,6	1 198 044,2
16	Средства банков	1202	14,36,66	9 199 912,6	10 587 711,5
17	Средства клиентов	1203	14,37,65,66	35 214 939,4	28 960 528,3
18	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	15,38,65,66	5 574 240,0	7 455 310,5
19	Производные финансовые обязательства	1205	16,39,66	174,8	-
20	Прочие обязательства	1206	17,40,66	547 438,5	603 627,0
21	ВСЕГО обязательства	120	54 061 011,2	48 805 221,5	54 061 011,2
22	КАПИТАЛ				
23	Уставный фонд	1211	18,21,41	6 803 635,0	6 603 635,0
24	Земисис. доход	1212	18,42	506 659,2	330 189,9
25	Дивиденды	1213	18,43	1 352 281,7	1 174 482,2
26	Фонд переоценки статей баланса	1214	18,44	1 970 526,3	1 370 503,5
27	Накопленная прибыль	1215	18	10 633 102,3	9 478 810,6
28	ВСЕГО капитал	121	12	64 694 133,2	58 284 032,1

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛИ И УБЫТКАХ за 2013 год

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт пояснительной записки	2013 год	2012 год
1	Процентные доходы	2011	46,65,67	9 536 363,3	10 509 366,3
2	Процентные расходы	2012	46,65,67	6 998 533,8	7 615 876,9
3	Чистые процентные доходы	2010	46,65,67	2 537 829,5	2 893 489,4
4	Комиссионные доходы	2021	47,65,67	1 052 066,2	811 953,8
5	Комиссионные расходы	2022	47,65,67	251 954,0	165 277,8
6	Чистые комиссионные доходы	202	47,65,67	800 112,2	646 676,8
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203	48	722,2	1 075,0
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	49,65,67	63 100,0	173,1
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	50,65	302 594,9	231 237,6
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	51,67	(36 668,2)	(73 975,1)
11	Чистые отчисления в резервы	207	52	651 045,5	1 392 104,0
12	Прочие доходы	208	53,65,67	503 307,1	466 356,8
13	Операционные расходы	209	54,65	1 790 891,1	1 291 477,1
14	Прочие расходы	210	55,65	298 678,5	198 364,2
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211	56	1 430 151,6	1 233 087,3
16	Налог на прибыль	212	57	389 586,4	292 280,1
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2	2	1 040 595,2	1 060 807,2
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях	22	58	314	321
19	Базовая прибыль на простую акцию	23	59	-	-
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23	59	-	-

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ КАПИТАЛА за 2013 год

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей капитала						всего капитал
			уставный фонд	земисис. доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	прочие	
1	Остаток на 1 января 2012 г.	3011	6603635,0	-	250189,9	706863,8	759667,4	8322176,1	
2	результат от изменений учетной политики и (или) исправлений существенных ошибок	30111	-	-	-	-	-	-	
3	Изменения статей капитала	3012	-	-	80000,0	661819,7	414814,8	1156634,5	
4	1. В том числе: совокупный доход	30121	X	X	1060807,2	414478,9	147286,1		
5	2. Изменения прибыли на пополнение фондов	30122	X	X	80000,0	-	-		
6	3. операции с учредителями (участниками)	30123	-	-	X	(318987,5)	X	(318987,5)	
7	4. вносение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	-	-	X	X			

■ Нефармат

На берэзе Пульвы села я і заплакала

Не, гэта не шчыmlівая гісторыя каханьня з запачычаным у культуры пісьменніка Паўла Казля загалоўкам. Проста я прапачтала, што 22 сакавіка аднаццаць Сусветны дзень вады, і ўспоміла пра маленькую рэчку Пульву ў Камянецкім раёне, каля якой часта давалася бываць мінулым летам. На берэзе Пульвы некалі размяшчалася рэзідэнцыя бацькоў апошняга караля Рэчы Паспалітай Станіслава Аўгуста Панятоўскага. Сёння там, у Воўчыне, аднаўляецца прыгожы касцёл Панятоўскіх. Я пісала пра гэты гістарычны помнік раней.

А вось рэчка, некалі прыгожая і чыстая, падзяліла лёс многіх нашых малых рэк. Яна паступова зарастае, мялее. Тое ж самае адбываецца з рэчучкамі на маёй радзіме, у Баранавіцкім раёне. Нашы рэкі хварэюць.

Экалагі кажуць, што таму ёсць некалькі прычын. І адна з іх — устойлівае развіццё прамысловых прадпрыемстваў. Мяснапрацоўчыя альбо малочныя заводы маюць ачышчальныя збудаванні і скідаюць «у прыроду» ўмоўна чыстую адпрацаваную ваду. Але ў нас не такія дасканалыя ачышчальныя механізмы, каб вада атрымлівалася спраўды чыстай. Застаецца ў ёй крыху, здавалася б, бяскрыўднага азоту, які потым трапіць у раку. Шматлікія ўгнаенні, якімі шчодра пасыпаюцца сельскагаспадарчыя ўгодкі, таксама прыносяць дажджавымі і іншымі водамі ў рэкі. А для пустазелля гэта спраўды баль — яно і буйе па берэгах. Далей у шэрагу прычын ідзе такая прагрэсіўная ў нашай балодзеі мясцовасці кампанія, якая мелярацыя. Хто чытаў «Людзей на мялосце» Мележа, той ведае, як цяжка даводзілася продкам жыць. Але прыйшла мелярацыя на Палессе, вываляла шмат зямлі для патрэб чалавека. А рэкам асушэнне нанесла пэўную траўму: яны сталі мялечы.

Пакаленне нашых бацькоў, не кажучы пра іх бацькоў, уявіць сабе не магло, што людзі могуць столькі часу

праводзіць на берагах рэк і азёр. Паўстагоддзя і больш таму чалавек на гэты час: усе шмат і цяжка працавалі. Таму на берагах не заставаліся гурбы смецця, у вадзе не плавалі пластыкавыя бутэлькі і іншыя штучныя вырабы.

Колькі гадоў таму давалася чытаць нататкі адной неаб'якавай журналісткі пра беды возера Свіцязь у Навагрудскім раёне. На падставе некаторых разлікаў аўтар сцвярджала, што возера церпіць сапраўдную экалагічную катастрофу. Паводле навуковых даных, Свіцязь можа бязбольна вытрымаць да пяці тысяч адпачывальнікаў у дзень. А там летнімі днямі бывае 25—30 тысяч чалавек. Возера ж, апетае Адамам Міцкевічам, сапраўды было ўнікальнай жамчужынай нашага краю. Пра яго чыстую і гаючую ваду хадзілі легенды. Старыя людзі ўспаміналі, што падчас акупацыі немцы скрынямі вывозілі нейкія водарасці са Свіцязі, якія іх дактары прызылі лікаваць. Яшчэ мая мама расказвала: падчас яе маладосці, у возера б'юць глыбіню ні заплыў у Свіцязь, дно мог убачыць. Такая чыстая вада была. А цяпер?!

Як ні круці — чалавек асноўны вораг прыроды. Чым больш развіваецца цывілізацыя і расце дабрабыт чалавека, тым горш ад гэтага прыродзе — аслабляе рэкам і азёрам. Бо свядомасць, на жаль, не расце паралельна з дабрабытам.

А беражліва ставіцца да рэк і азёр, нашага нацыянальнага багацця, мы проста абавязаны. Паглядзіце, колькі краін на свеце маюць праблемы з прэснай вадой. Калі апошнім часам усе толькі і гавораць пра Крым, то амаль заўсёды згадваюць, што паўвостраў не мае сваіх запасав п'ітной вады. Праўда, мы параўнальна нядаўна перасталі выкарыстоўваць для піцця ваду з наземных крыніц, а пампем яе з-пад зямлі. Але водныя сістэмы — наземная і падземная — звя-

заны. Ды і перасталі браць ваду зверху з прычыны забруджвання. Чалавек сваёй дзейнасцю нанёс урон найвялікшаму з багаццяў, якое і зрабіла, і робіць магчымым жыццё на Зямлі.

Але вернемся да нашай Пульвы, невялікай рэчкі, якая працякае ў Брэсцкім і Камянецкім раёнах, затым б'яжыць у Польшчу. Дык вось, з абодвух бакоў ракі шмат крыніц. Некаторыя з іх добраапарадкаваны, людзі бяруць там ваду, якасць якой не раз засведчана лабараторыямі. Тое месца, з якога б'юць крыніцы, заўсёды шанавалася ў народзе. Пра некаторыя з тутэйшых крыніц складзены легенды. Адна з крынічак, як і пачыта, выратавала салдат падчас вайны. Чырвонаармейцы доўга былі адрэзаны ворагам ад сваіх. Маленкі, ледзьве прыкметны з зямлі струменьчык не даў загінуць ад смагі за нейкі кіламетр ад Пульвы, да якой пад суцэльным абстрэлам дабрацца было немагчыма.

Крыніца тая ёсць і цяпер. Яна дагледжана. А вось Пульва ў раёне лобова населенага пункта, акрамя таго, што зарастае, церпіць ад сучасных вандалаў, якія кідаюць у ваду рознае смеццё. Здавалася б, колькі пра гэта гаворыцца цяпер, пачынаючы з дзіцячага садка, школы, гуртка па інтарэсах! Вобразна, даступна і пераканаўча тлумачыцца, што ад забруджвання вадамаў горш будзе ўсім, а не толькі тым, хто гэта разумее. Калі нельга перайначыць наступствы індустрыялізацыі, то не нанасіць шкоду водным аб'ектам на сілах кожнаму, хто б'явае на берэзе. Ну што ў гэтым складанага — не выкідаць смецце побач з вадой? Тым больш не паводзіць сябе як дзікун, не кідаць яго ў ваду? Як гэта давесці суайчыннікам, каб яны зразумелі? Я не ведаю. Адсюль і заглавак гэтых нататкаў.

Святлана ЯСКЕВІЧ

■ Фестываль

АРТ-ВАКАЦЫЯ

У Гродне стартуваў другі этап рэспубліканскага фестываля творчасці моладзі «АРТ-вакацыі» з удзелам ўсіх устаноў вышэйшай адукацыі краіны.

Фестываль дазваляе правяць свае здольнасці лепшым творчым калектывам і асобным выканаўцам. Акрамя таго, у яго рамках праводзіцца конкурс літаратурнай («Аўтограф») і лічбавай («АРТ-партал») творчасці, выстава сучаснай візуальнай творчасці («АРТ-акадэмія»). У Гродне свае праграмы прадставілі аграрны, медыцынскі, «купалаўскі» ўніверсітэты і інстытут правазнаўства. Неўзабаве імпрэзы фестываля, які праводзіцца Міністэрствам адукацыі Беларусі і Нацыянальным цэнтрам мастацкай творчасці дзяцей і моладзі, адбудуцца і ў іншых абласцях. Фінал — у Мінску 28-29 мая. Барыс ПРАКОПЧЫК

■ Інфарм-укол

Сёлета вясенняе раўнадзенства прыпала на 20 сакавіка. З гэтага моманту пачалася астранамічная вясна. Паслядоўнімі розных духоўных практык лічаць, што ў гэты момант важна зарадзіцца энергіяй для ўвасаблення сваіх мар.

Знаўчы кажуць, што зімой мы частей разважаем, зазіраем у сябе, а з абуджэннем прыроды мы схільныя актыўна дзейнічаць, у наша жыццё ўваходзіць рух, лёгкасць і святло. Дзень жа вясновага раўнадзенства падыходзіць акурат для таго, каб зазірнуць у будучыню, вырашыць, што будзе, і пачаць ім плываць. Некалі нескладаных рэччу дапамогуць узбадэрыцца, адчуць сваё цела і жаданне рухацца наперад. У любові з найбліжэйшых дзён, а можа, і не ў адзін, зрабіце штосьці з прапанаванага (а лепей усё).

На вясновы лад

- ✓ Паслухайце любімую музыку і патанчуйце.
✓ На працягу працоўнага дня не забудзьцеся на пацягванні, нахіленні і прысяданні.
✓ Для паляпшэння канцэнтрацыі дыхайце эфірным алеем эўкаліпту, ярычовай мяты або цытрусовых.
✓ Увечары зрабіце энергетычны масаж ног.
✓ Ужывайце вясной лёгкія для ператраўлівання нятлустыя прадукты. Не забудзьцеся на ячмень, проса, мёд, мяса на грылі, кісламалочныя прадукты. Піце гатаваную ваду з імбірам і лімонам.
✓ Бываеце на сонцы, паступова павялічваючы працягласць паветраных ваннаў.
✓ Вядзіце больш актыўнае сексуальнае жыццё.
✓ Пазбягайце дзэннага сну.

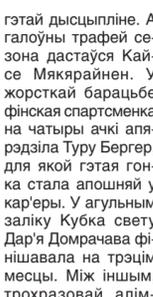
Святлана БАРЫСЕНКА

■ Спорт-тайм

Маленькі прыз — за «залаты» сезон

У тыднёвым спартыўным аглядзе «Звязда» распавядае пра фініш біятлоннага сезона, жорсткую барацьбу «зубраў» у Кубку надзеі і першыя сенсацыі ў Кубку Беларусі па футболе.

1. Біятлонны сезон скончыўся нечаканым пудымам у гонцы з масавым стартам, другім у кар'еры Вялікім хрустальным глобусам Кайсы Мякярэйнен і трафеем прэстыжы Дар'я Домрачовай. На апошнім этапе Кубка свету ў нарвежскім Халменколэне лідар нашай зборнай толькі аднойчы ўзнімаўся на п'едэстал — «залатым» стаў непакорлівы спрынт. А вось у паслядоўнае Домрачова падвела стральба: шэсць прамахаў у дзвух «стойках» не дазволілі Дар'я прэтэндаваць на месца ў тройцы лепшых. Падоўны сцэнар разгарнуўся і ў завяршальнай гонцы сезона: як і пасячо, на апошняю стральбу беларуская біятланістка прыйшла лідарам, аднак з-за прамаха і лішняй у суккупнасці 450 метраў дыстанцыі Домрачова не змагла паспаборнічаць за «медаль» з больш «свежымі» саперніцамі. Як вынік — крэйўдае 4-е месца на фінішы. Тым не менш, вытупіўшы ў мас-старце лепш, чым Тура Бергер і Кайса Мякярэйнен, Дар'я заваявала Малы хрустальны глобус у гэтай дысцыпліне. А галоўны трафей сезона дастаўся Кайсе Мякярэйнен. У жорсткай барацьбе фінскага спартсменка на чатыры ачкі апырэдзіла Тура Бергер, для якой гэтая гонка стала апошняй у кар'еры. У агульным заліку Кубка свету Дар'я Домрачова фінішавала на трэцім месцы. Між іншым, трохразовай алімпійскай чэмпіёнцы ўручылі медаль Халменколэна — гэта найвышэйшы знак прызнання спартыўных дасягненняў у лыжным спорце Нарвегіі!

Дар'я Домрачова другі год запар заваявае Малы хрустальны глобус на выніках мас-стартаў (на здымку — Дар'я на ўрачыстым уручэнні ўзнагарод сезона 2013/14).

2. Мінскае «Дынама» працягвае выступленні ў Кубку надзеі. У першым паўфінальным матчы «зубры» саступілі чарапавецкай «Поўначасталі» 2:5. Адзначым, што ў апошнім перыядзе мінчане прапусцілі тры шайбы. А вось у наступным матчы серыі падальчэнья Любаміра Покавіча гулялі да перамогі. Лёс сустрэчы вырашаў у авертайме, дзе другая шайба Сяргея Дразда паставіла тлустую кропку. Пасля матча галоўны трэнер «Дынама» Любамір Покавіч падвёў вынікі

паядынку: «Цяжкая гульня — для абедзвюх камандаў. Для нас яшчэ больш цяжкая, таму што мы страцілі двух гульцоў — Аляксандра Кітарава і Канстанціна Захарова. У авертайме сапернік дзейнічаў вельмі добра. Але мы вытрымалі гэты націск і правялі некалькі хуткіх контратак, і апошняя завяршылася прыгожым голам». Наступны матч «зубры» правядуць на «Мінск-Арэне» 26 сакавіка. 4. Меліцкіна Станюта чатыры разы ўзнімаўся на пודым на этапе Кубка свету ў Штутгарце. У практыкаванні з абручом, булавамі і стужкай беларуская гімнастка была трэцяй. А выступленне з мячом прынесла Меліцкіне серабро. У шматбор'і наша грацыя паказала чачвёрты вынік, саступіўшы толькі расіянкам — Яне Кудраўцавай, Маргарыце Мамун і Марыі Цітовай. У групавых практыкаваннях беларускія гімнастыкі ўдзел не прымалі. Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ

«Нёман» перайграў БАТЭ — 2:1. Вырашальны гол у дадатковы час забіў Ігар Тарасав. З такім жа лікам магілёўскі «Дняпро» абыграў яшчэ аднаго фаварыта — «Гомель». Дублем вылучыўся Аляксандр Сазанкоў. У дзвюх другіх сустрэчах абшлося без сюрпрызаў: «Шахцёр» і «Мінск» з аднолькавым лікам 3:1 абыгралі «Белшыну» і «Гарадзею» адпаведна. У паўфінале, якія адбудуцца 15 красавіка, «гарнякі» працягнуць «Дняпро», а «гараджане» на хатнім стадыёне згуляюць супраць «Нёмана».

Гэта людзі спантанна і прамыя, якія імкнучца не ўскладняць сабе жыццё. Сутыкаючыся з праблемамі, яны стараюцца пашырыць поле выбару і пазбягаюць вострых рагоў. Яны схільныя да расчараванню і крыўды, а крытычныя жыццёвыя сітуацыі здольны выклікаць у іх моцную дэпрэсію. Іх заўсёды паважваюць як надзейных партнёраў, сяброў і калег за здольнасць назмена дасягаць высокіх вынікаў. Сціпласць — судоўны атрыбут асобы 24 сакавіка. Яны валодаюць многімі судоўнымі якасцямі: надзейнасцю, адданасцю, вернасцю, напасрэднасцю. Народжаным 24 сакавіка можна параіць спалучаць дзіцячую прамалінейнасць са здаровай дозой уважанасці, уважлівасці і асцярожнасці.

Гэта людзі няўрымслівыя і дынамічныя. Яны, мабыць, самыя актыўныя і энергійныя прадстаўнікі чалавечага роду. Большасць з іх проста створаны для лідарства. Гэтыя людзі добра ведаюць пра свае здольнасці і што ім падуладна, а ў чым яны бяссільныя. Права на прыватнае жыццё для іх святое. Шлюб для народжаных у гэты дзень — даволі цяжкая ноша, хоць яны аддадзены тым, каго хаваюць, часам падтрымліваючы адносіны з блізкімі без жадання. Для іх вельмі важная наяўнасць блізкіх сяброў, якія засцярогаюць іх ад самаразбуральных парываў. Тым, хто мае зносіны з гэтымі людзьмі, варта звысоціць, што толькі ва ўмовах поўнай волі яны могуць шчодра падзяліцца сваімі эмоцыямі і пацужыямі.

Народжаным 24 сакавіка

Народжаным 25 сакавіка

Table with 3 columns: Даты, Падзеі, Людзі

1531 год — нарадзіўся Юрый Апелькавіч, князь слудзі, палкаводзец, мецэнат. У складзе войска ВКЛ на чале некалькіх тысяч слудзік ваяваў у Лівонскай вайне 1558-83 гадоў. Пасля Люблінскай уніі 1569 г. страціў месца ў Радзе ВКЛ, якое доўгі час займалі слудзіцкі князі. Набыўшы значнае багацце, даваў вялікім князю грашовыя пазыкі пад заклад буйных зямельных уладанняў. Пры яго двары была бібліятэка, якой карыстаўся гісторык і паэт М. Стрыйкоўскі. Памер у 1578 годзе. Павяваны ў Кіева-Пачэрскіх лаўры.

1768 год — нарадзіўся (маёнтак Шчоры, цяпер Навагрудскі раён) Адам Храптовіч, палітычны дзеяч, філантроп, мецэнат. Вучыўся ў Галоўнай школе ВКЛ (Віленскай універсітэту), падарожнічаў па Германіі, Даніі, Англіі. Удзельнік паўстання Тадэвуша Касцюшкі 1794 г. У сваіх уладаннях адмяніў цялеснае пакаранне для прыгонных сялян, памешчыцкі падаткі з іх. Пры яго мэнтку ў Шчорсах існавала буйная пачатковая школа сумеснага навучання, у якой па стане на 1822 год займаліся 350 вучняў з асяродка прыгонных сялян. У вайну 1812 года ўказам Напалеона прызначаны членам адміністрацыі Віленскага дэпартаменту. У 1834-36 гадах — прэзідэнт Віленскага дабрачыннага таварыства, віцэ-прэзідэнт Віленскага друкаванага таварыства. Актыўна папаяўны старадрукаванымі і саблвіа віленскімі выданнямі XIX ст. бібліятэку Храптовічаў. Памер у 1844 годзе.

1949 год — 65 год таму нарадзіўся (горад Мінск) Кліменціў Яўгенавіч Бялявін, беларускі вучоны ў галіне матэрыялазнаўства, доктар тэхнічных навук (2001), прафесар (2006). У 1971 годзе скончыў БДУ. З 1973 года працуе ў НДІ парашковай металургіі. З 2003-га — намеснік генеральнага дырэктара Беларускага дзяржаўнага навукова-вытворчага канцэрна парашковай металургіі НАН Беларусі. Аўтар навуковых прац па парашковай металургіі, кампазіцыйных матэрыялах, электрафізіцы. Распрацаваў метад электраімпульснай апрацоўкі парашковых матэрыялаў, тэхналогію атрымання порыстых парашковых матэрыялаў на яго аснове.

Было сказана

Кузьма ЧОРНЫ, пісьменнік, публіцыст: «Усё звыклае чалавеку і нецікавае, нават апыркрае, можа стаць яму раттам вялікім ічасцем і радасцю».

СЁННЯ

Table with 4 columns: Сонца, Усход, Захад, Даўжыня дня. Rows for Minsk, Vitebsk, Mogelev, Magiliev, Grodno, Brest.

Месяц

Апошняя квадра 24 сакавіка. Месяц у сусор'і Казярога.

Імяныны Пр. Канстанціна, Сяргея, Івана, Рыгора, Сямёна, Уладзіміра. К. ЗВЕСТАВАННЕ ПАНА.

ЗАЎТРА

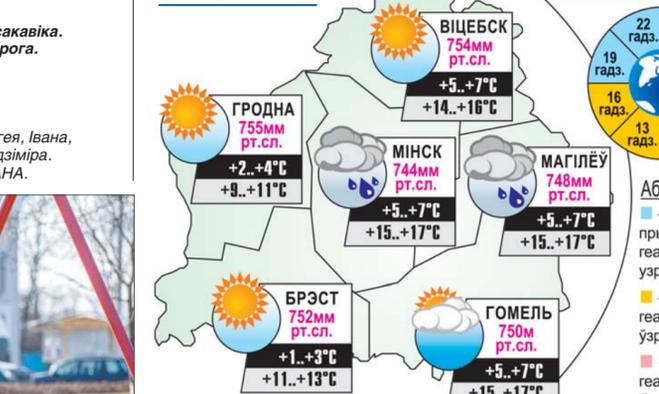

Table with 3 columns: City, Temperature, Weather icon. Rows for Varshava, Kyiv, Riga, Vilnius, Mskva, S-Pecharburg.

УСМІХНЕМСЯ

- Тата, а ты верыш у прывідаў?
— Вядома, не, сыноч. Іх проста не існуе.
— А наша пакаеўка кажа, што ёсць.
— Збірэй рэчы хутчэй, мы адсюль з'язджаем.
— Тата, чаму?
— У нас няма пакаеўкі!

Карыстаючыся зубной пастай, рэкамандаванай лепшымі стоматалагамі, памятайце: гэтыя людзі кроўна зацікаўлены, каб нашы зубы балелі як мага часцей і як мага мацней...

У краме жонка з мхурным мужам выбіраюць футра, падбягае прадаўшчыца: — Што-небудзь шукаеце? Муж: — Дарагі корм для молі.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛІНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь. РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ нумар 2 ад 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ. Галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч. РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕУСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦИХОШЫЦ. НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. ТЭЛЕФОНЫ: прыёмны — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдаваў: пісьмаў — 287 18 64, падліскі і распушоўжвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 287 05 82, адказны за выпуск дадатка: «Чыроня амена» — 287 44 12; «Місцовае самікараванне» — 292 44 12, улсных карэспандантаў: у Брэсце: 20 37 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 82, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; Бухгалтэрыя: 287 18 81. http://www.zviazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: info@zviazda.minsk.by, e-mail: reklama@zviazda.minsk.by (для зваротаў); zvarot@zviazda.minsk.by Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўдаюцца суадпавядаюць з меркаваннямі рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрэдаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі. Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы. Газета адрэдавана ў Рэспубліканскім унітарным прапрыетарстве «Вывацтва «Беларускі Дом друку», ЛД № 02330/0494179 ад 03.04.2009. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 22.315. Індэкс 63850. Зак. № 1223. М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 Нумар падпісаны ў 19.30 П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 24 сакавіка 2014 года.